

Andromache : treurspel

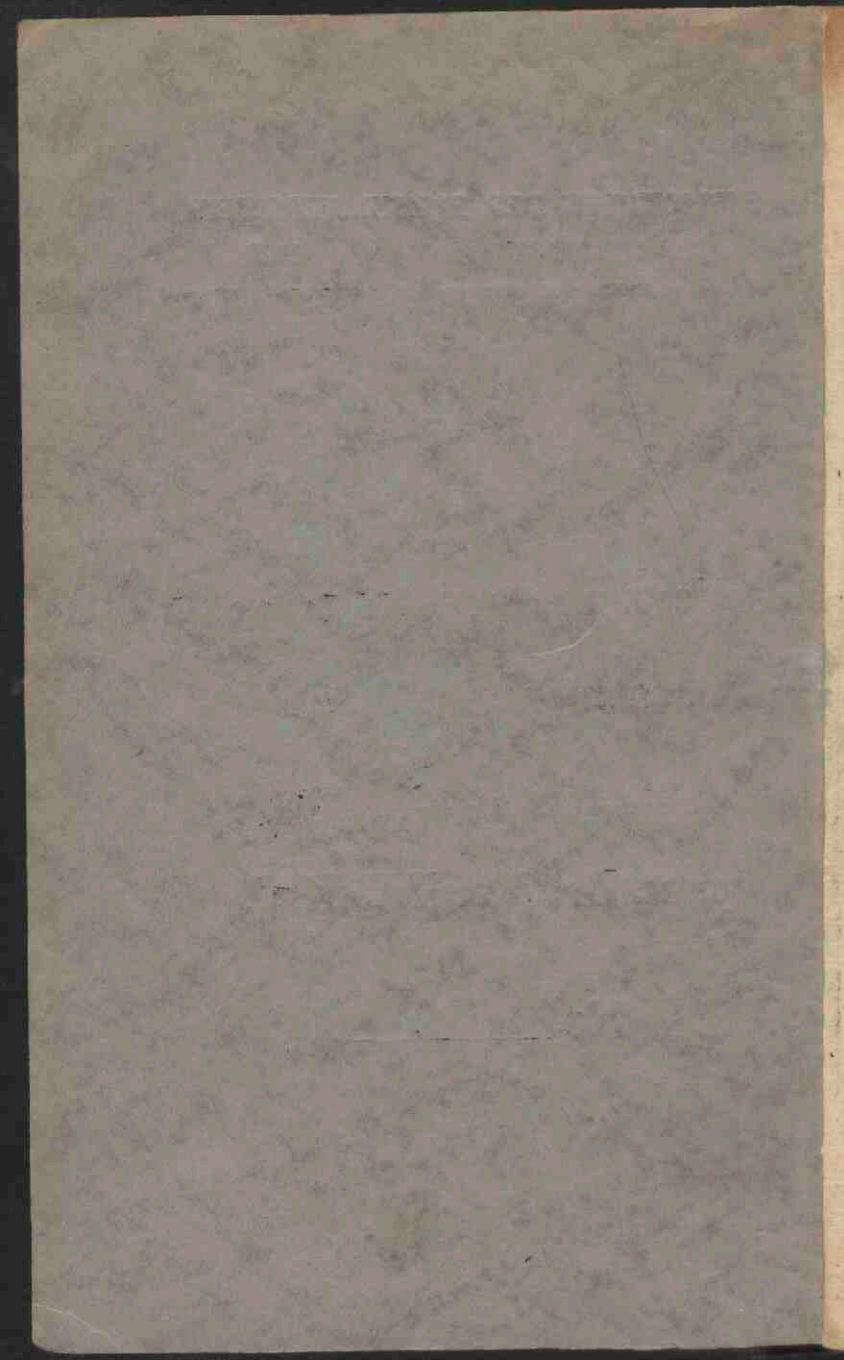
<https://hdl.handle.net/1874/367464>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 269^A

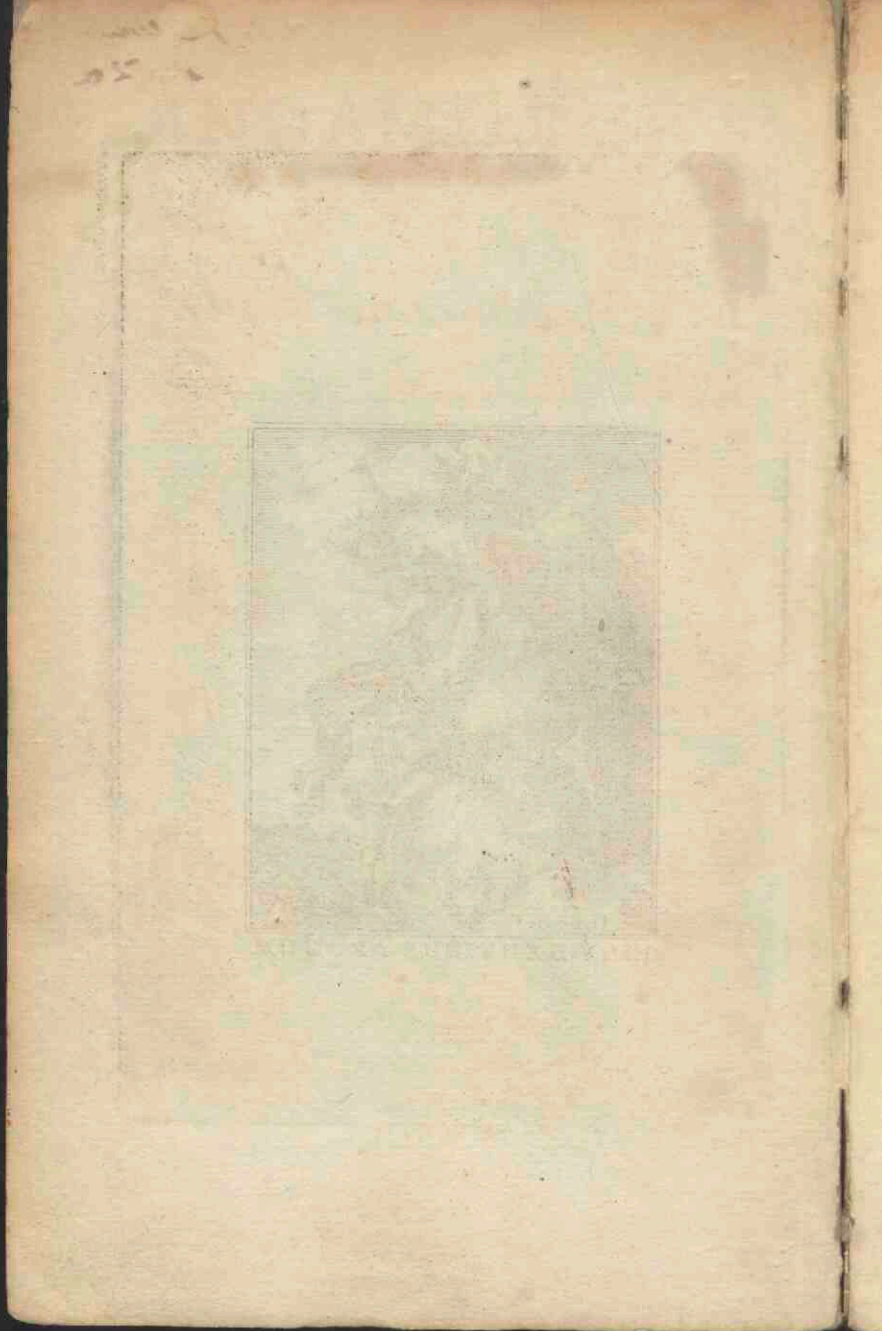
Racine.

vol. d. L. Meja

Dr. J. Stahl

N. 52a

17
269a
ANDROMACHÉ.

TREURSPEL.

Uit het Fransch van den Heer RACINE.

De tweede Druk overgezien en merkelyk verbeterd.

W. L. Meijer

NIL VOLÉNTIBUS ARDUUM

TE AMSTERDAM,

Gedrukt voor het KUNSTGENOOTSCHAP, én te
bekomen by de Erven van J. LESCAILLIE, énz.

Met Privilegie, 1715.

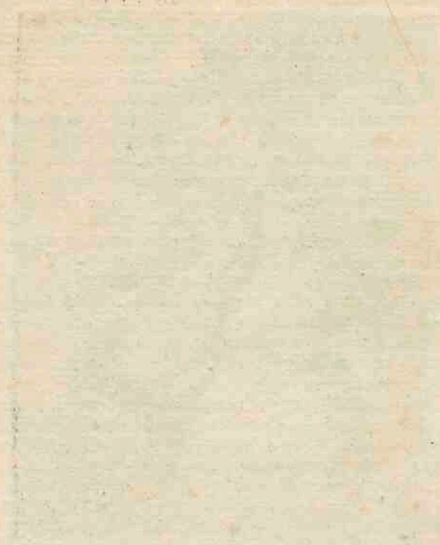
BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY OF LONDON

FROM ITS INSTITUTION

TO THE PRESENT TIME

BY JOHN WALLIS, ESQ.

AND JOHN WALLIS, ESQ.

AND JOHN WALLIS, ESQ.

LONDON: Printed by J. Wallis, at the ...

COPYE van de PRIVILEGIE.

De Staaten van Holland en Westvrieland, *Doen te weteen*, Alzo ons vertoond is by die van het *Kunſtgenootſchap* NIL VOLENTIBUS ARDUUM, tot Amſterdam, hoe dat zy Supplianten, op 't voorbeeld van Italiaanſche, Engelſche, en Franſche Academiën, voor veele Jaaten, met zorg, moeiten, en ongemeene koſten, hun Kunſtgenootſchap hadden opgerecht tot opbouwning en voortſetting van de Nederduitſche Taale en Dichtkonſtten welken einde de Supplianten, en hun Kunſtgenootſchap, door ons op den 14^{en} van Maart, 1692. was begunſtigt by continuatie van hunne voorgaande Privilegie of Octroy, om gedurende den tyt van *vyftien Jaaren*, alle hunne Werken, en die derzelver Leden, als toen reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maaken, te drukken, herdrukken, uit te geeven, en te verkoopen, en zulks by uitsluiting van alle anderen, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, alleen te mogen drukken, herdrukken, uitgeeven, en verkoopen *in zodanigen formaat, en Taalen*, als het de Supplianten geraaden zouden vinden, en dat op zulke ſtraffen, of peenen voor de Contraventeurs als breeder by 't voorgaande Octroy uitgedrukt ſont. En dewyl de gemelde Onze Privilegie op den 14^{en} *dezer Maand Maart*, ſont te expireeren, en zy Supplianten gaarne in hunnen arbeid en yver zouden volharden, en groote onkoſten hadden gedaan, dagelyks doen, en vervolgens doen zouden, onder andere met het uitgeeven van eene Nederduitſche Grammatica, gelyk ook met hunne werken te vercierem met titelprenten, en andere kopere kunſtplaaten, en Muzykſtukken, naar vereiſch der zaaken: En beducht zynde, niet zonder reden, dat eenige baatzoekende Menſchen, op de eene of de andere wyze, tot ontluistering hunner werken, en grootſchade en nadeel der Supplianten, hen daar in zouden zoeken te onderkruipen, met hunne werken in 't geheel of ten deelen, met, of zonder het Muzyk, ende kunſtitel, en andere prenten na te doen maaken, drukken, verkoopen, of verruilen; vinden de Supplianten zich genootzaakt haar wederom te keeren tot ons, verzoekende dat het onze goede geliefte mogte zyn, de Supplianten met onze privilegie als boven gemeld te begunſtigen voor den tyd van *vyftien eerſt komende Jaaren*, om gedurende den zelve tyd alle de vooreſchreven werken, in zodanigen formaat en taale, reeds gemaakt, gedrukt, en ingevolge van tyd verder te maaken, alleen te mogen drukken, herdrukken, uit te geeven en te verkoopen, en zulks by *uitsluiting van alle anderen*, onder wat pretext dat het ook zoude mogen weezen, en dat op zulke ſtraffen en peene, en Confiscation van alle zodanige nagedrukte Exemplaren, tegens de Contraventeurs te ſtellen, als wy zouden achten te behooren, en vereiſcht te zyn, ten einde de Supplianten in toekomende mogen erlangen volſtrekter effect van ons vooreſchreven Octroy, als zy tot nog toe hadden genoten, ter zaake van baatzuchtige lieden, niet tegenſtaande onze voorige verleende Octroyen, haar niet hadden ontzien verſcheiden van 's Kunſtgenootſchaps werken en derzelver Leden, te

hebben doen nadrukken, en de Contraventeurs daar over door de Supplianten niet gecallangeert, en in rechten betrokken waaren, om in geen zwaardet kosten te vervallen, als de boeten als toen daar op gehield hadden kunnen goet maken. ZO IS 'T, dat wy de zaaken en 't verzoek voorschreven overgemerkt hebbende, en genegen wezende ter beede van de Supplianten uit onze rechte wetenſchap, Souveraine magt en Authoriteit dezelve Supplianten geconsenteert, geacordeert en Geotroyeert hebben, Conſenteeren, Accordeeren, en Otroyeeren mits deezen, dat zy geduurende den tyd van *vystien eerst achter een volgende Jaaren*, alle de voorschreven werken by continuatie binnen de voorſz. onze Landen alleen zullen mogen drukken, uitgeeven en verkoopen, verbiedende daarom alle en een iegelyken *alle dezelve werken in 't geheel of ten deelen* naa te drukken, ofte elders naa gedrukt, binnen dezelve onze Landen te brengen, uit te geeven of te verkoopen; op de verbeure van alle de naagedrukte, ingebrachte, ofte verkochte Exemplaaeren, en een boete van *drie honderd guldens* daar en boven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Oñcier, die de calangie doen zal, een derde part voor den Armen der plaatſe daar 't casus voorvallen zal, en 't resterende derde part voor de Supplianten; In dien verſtande, dat wy de Supplianten met deeze onze Otroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van haare ſchade, door 't nadrukken van alle de voorschreven werken, daar door in geenige deelen verſtaan den inhouden van dien te authorizeeren ofte te advoueeren, en veel min 't zelve onder onze protectie en beſcherminge, eenig meerder Credit, aanzien, ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten, in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeeren, alle 't zelve tot haaren laaten zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expreſſelyke begeerende, dat by al dien zy deezen onze Otroyen, voor alle de voorschreven werken zullen willen ſtellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraherde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen wezen, 't zelve Otroy in 't geheel en zonder eenige omiffie daar voor te drukken, ofte doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van alle de voorschreven werken, gebonden ende wel geconditioneert, te brengen in de Bibliorheek van onze Univerſiteyt tot Leiden, en daarvan behoorelyk te doen blyken; alles oppeene van 't effect van dien te verliezen; Ende ten einde de Supplianten deeze onze Conſente en Otroye mogen genieten, als naar behooren. Laſten wy alle en iegelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van deeze laaten, en gedoogen, ruſtelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, Geſterende alle beſer ter contrarie. Gedaan in den Hage onder onzen grooten zeggele hier aan doen hangen, op den 14ten Maart, in 't Jaar onzes Heeren, en Sijgmahets zeventien hondert en zeven.

A. HEINSIUS.

Ter Ordonnantie van de Staaten,
SIMON VAN BEAUMONT.

A A N S P R A A K
A A N D E N L E Z E R.

DE Heer Racine zegt in zyn bericht ,
gefteld voor dit Treurspel , dat hy de
itoffe genomen heeft uit het derde boek
van Virgilius Encade , daar Eneas in
zyn verhaal aan de Koninginne Dido deeze woor-
den fpreekt:

*Linquere tum portus jubeo , & confidere tranftris.
Certatim focii feriunt mare , & aquora verrunt.
Protinus aërias Pheacum abscondimus arces ,
Litoraque Epiri legimus , portuque subimus
Chaonio , & celsam Buthroti adfcendimus urbem.
Heic incredibilis rerum fama occupat aureis ,
Priamiden Helenum Grajas regnare per urbeis ,
Conjugio Aëacida Pyrrhi fceptrifque potitum :
Et patrio Andromachen iterum ceffiffe marito.
Obftupui : miroque incensum pectus amore ,
Compellare virum , & casus cognoscere tantos.
Progredior portu , classeis & litora linquens.
Solenneis tum forte dapes , & trifitia dona ,
Ante urbem in luco falſi Simoëntis ad undam
Libabat cineri Andromache , Maneisque vocabat
Hectoreum ad tumulum : viridi quem cespitate inanem
Et geminas , cauffam lacrymis , sacraverat aras.
Ut me conſpexit venientem , & Troia circum
Arma amens vidit , magnis exterrita monſtris
Dirignit viſu in medio : calor offa reliquit.
Labitur , & longo vix tandem tempore fatur :
Verane te facies , verus mihi nuntius affers ,
Nate dea ? vivifue ? aut , ſi lux alma recessit ,*

A A N S P R A A K

*Hector ubi est? dixit, lacrymasque effudit, & omnem
Implevit clamore locum. vix pauca furenti
Subjicio, & raris turbatus vocibus hisco.*

*Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco;
Ne dubita: nam vera vides.*

*Hen, quis te casus dejectam conjuge tanto
Excipit, aut qua digna satis fortuna revisti?*

Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia servas?

Dejecit vultum, & demissa voce locuta est:

O felix una ante alias Priameia virgo. &c.

Het welk wy met den Heer Vondel op deeze
wyze vertaalen.

'k Beveel myn volk daerna de haven uit te vletten,
Te zeilen, en zich op de doften neêr te zetten.
Maetroos, aen't roeien, vaeght de vlacke zee om strijt.
Wy zyn het hooge slot der Feacenzen quijt,
Eer iemant ommeziet, en vaeren, langs Epyren,
Chaonjes haven in, en gaen den bergh op zwieren,
Wiens kruin Butrotum draegt, en opbeurt naer de lucht.

Hier hooren wy wat nieus, een nau gelooft gerucht,
Dat Helenus, de zoon van Priam, hier ten leste
Noch Pyrrhus gade troude, en over 't Grieksch geweste
Met zynen scepter heersicht, en Hektors gemaelin,
Aen een' Trojaen hertrouwt, hem koestert met haer' min.
Ik sta verbaest, en stom, verwondert om die maeren,
En blaeke om dezen man te spreken, en t'ervaeren
Zoo groot een avontuur. ik laet de haven staen,
En vloot, en strant, en juist recht voor de stadt, vooraen
Was hier Andromaché vast bezigh, en zy wijdde
Aan Hektors koudt gebeente, op 't heilig jaergetijde,
Lijckoffer, spijs, en dranck den lijcke, voor de stê,
En muuren, in het woudt, by enen lantstroom, mê
Naer Simois genoemt. zy riep den geest, die waerde,
Naer 't schijngraf, opgebouwt van groene zoên, en aerde,
Waar-

A A N D E N L E Z E R.

Waerover zy een paer altaeren had gewijt,
 Om met beklagh het lijck te volgen op zijn' tijt.
 Zoo dra zy my vernam, bestuwt met eene bende
 Trojaenen, schein 't verstant geraekt door deze elende:
 En dees bejegening, zoo plotling onverwacht, (kracht,
 Versloegh haer zulk, dat zy stockstijf stont, zonder
 En, over al haar lijf zoo koudt als ys bevroze,
 Hen aenzag daerze stont, en, als een levenlooze,
 Ter aerde zeegh, en sprack in 't ende van verdriet:
 O Venus zoon, wat zienwe, uw' blooten schijn, of niet?
 Of zijt gy zelf de bô, en in der daet in 't leven?
 Of uit der tijt? waer is myn Hektor dan gebleven?
 Zo spreektze, en weent, en huilt, zoo droef, dat dit misbaer
 Door al het kerkwoudt klinckt: en naulijx kan ik haer,
 Wiens hart van droefheit fluit, antwoorden, en, van zin-
 Ontstelt, sta stil, en stom, en hou de woorden binnen, (nen
 En stamer woort voor woort: noch leef ik op deze uur,
 Doch 't leven in dien staet valt lijdig zwaer en zuur.
 Nu twijfel niet, gy wort hier geensins uitgestreecken.
 Och, wat geval heeft u, van zulk een' man versteecken
 Hier dus te recht gebroght? wat avontuur geredt,
 En weêr in uwen staet, gelijk voorheen, gezet?
 Verwarmt hier Hektors weeu het bed van Pyrrus weder?
 Zy sloegh beschaemdelijk en droef haere oogen neder,
 En sprack flaeuhartigh: och Polyxena, gy spruit
 Van Priam, gy alleen waert d' allerblyste bruit,
 Toen gy verwezen wiert op 's vyants graf te sterven,
 Voor Trojes hoogen muur, om niet dus om te zwerven,
 En uitgelot in echt te treên met uitheemsch bloet;
 Aldus in slaverny, na zoo veel wederspoet,
 Een' zegenrijcken heer t'omhelzen, als zyn slave:
 Wy, na 'et verbranden van ons vaderlant, en have
 Door veele zeên gesolt, gesuckelt, mosten noch
 Een vrucht in slaverny ter weerelt brengende, och,
 Achilles nazaets hoon en wrevlen aert gedoogen,
 Een' trotsen jongelingk, een' vyant hier naer d'oogen
 En 't aenzicht zien, die, na te Sparte Hermioon,

A A N S P R A A K

De telg van Leda, troude, en my flavin den zoot
 Van Priam, Helenus, zijn' slave, heeft geschoncken:
 Maer dollé Orest, (verhit door gloet en minnevoncken
 Op zijn geschaecte bruit, en aangehitst met kracht
 Van Razernyen, die hem om zijn moederflacht
 Vervolgen,) komt bedeckt den wreedén Pyrrus nader,
 Vermoort hem voor 't altaer.

Wy hebben deeze vaerzen van Maro wat verder
 uitgebreid en vervólgd, dan de Fransche dich-
 ter gedaan had, om den saamenhang der historie
 te beter aan te wyzen. Uit deze vaerzen dan zegt
 Racine dat hy den inhoud van zyn Treurspel heeft
 opgesteld, noemende de plaats, daar de geschie-
 denis voorvalt, nochte te kort doende aan de ge-
 schiedenis, en houdende de naamen der vier hoofd-
 personaadjen, en derzelve karakters: als men al-
 leen uitzondere dat van Hermioné, wiens min-
 yver en oplopendheid genoegzaam in de Andro-
 maché van Euripides uitblinken. Want dit beken-
 hy schier het eenigste te zyn, dat hy van den Griek-
 sen Treurdichter ontleent. En schoon zyn Treur-
 spel den zelven naam voert, echter is het voor-
 werp daar van geheel verscheiden. De Nederduit-
 sche lezer zal zyn zeggen toestemmen, indien
 hy ook der Griekse taale magtig dit Tooncelstuk
 met dat van Euripides zal vergelyken. Wat ons
 belangt, wy hebben dit schoon Treurspel in onze
 taale overgegoten met zoo veel arbeid en naaukeu-
 righeid, en zoo vele misflagen in deezen lesten druk
 verbeterd, dat wy niet twyffelen of de kenners
 zullen stóf tot vergenoeging vinden.

OP HET TREURSPÉL

van

ANDROMACHÉ.

WAs ooit de Kinderliefde in Schildery te maalen,
Die het geneegen hart der ouderen beroert,
En uitgelaaten tot de sterkste drift vervoert,
Dan zou ANDROMACHÉ den hoogsten prys behaalens

ANDROMACHÉ, die op den Schouwburg voortgetreden
Haar droeve klagten stort, en smelt in hartewee,
Terwyl de gramschap woedt, en brengt Hermioné,
Door minnenyd verrukt, ver buiten 't spoor der reden.

Waar op Orestes, door de vlammen aangedreeven
Van zyne dolle min, en eindeloozen gloed,
Zyn wreeden last volbrengt, moordaadig en verwoed,
In Pyrrhus eigen Hof, en brengt hem om het leven.

Dus wordt de Weduw' van Held Hektor allerweegen
Door ramp op ramp gedrukt, en ziet haar nieuwe
Kroon
Van bloed bemorst, en vindt geen' troost dan in haar
Zoon.

Dus is op 't Schouwtooneel de roww in t'óp gesteegeen.

V E R-

VERTOONERS.

ORESTES, Zoon van Agamemnon, Minnaar van
Hermioné.

PYLADÉS, Boezemvriend van Orestes.

PYRRHUS, Zoon van Achilles, Koning van Epiëren.

PHOENIX, Zédemeester van Achilles, én daarna
van Pyrrhus.

ANDROMACHÉ, Weduwe van Hektor, gevangene
van Pyrrhus.

CEPHISE, Voedster en vertrouwde van Andromaché.

HERMIONÉ, Dóchter van Helena, verloofd aan
Pyrrhus.

KLÉONÉ, eerste Edeljuffer én vertrouwde van Her-
mioné.

Zwygende.

GEVÓLG, }
SÓLDAATEN, } van Orestes.

*Het Tooneel verbeeld het Koninglyke Hóf van Pyrrhus te
Butbrót, Hoofdstad van Epiëren.*

ANDROMACHÉ,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

O R E S T E S , P Y L A D E S .

O R E S T E S .

UA geen gemeene gunst , ô trouwste myner
vrienden ,
Geniet ik van 'tgeluk , nu 't my u weêr doet
vinden ;
En zyne gramschap schynt ten deele alreeds
verzoet ,

Nu hier Orestes dus zyn Pyladés ontmoet.

Wie durfde ooit hoopen , dat ik u op deeze stranden ,

My zo rampzalig , zoude aantréffen in het landen ?

Dat ik myn vriend naa ruim zés maanden weêr zou zien ,

En deeze ontmoeting zoude in Pyrrhus hóf geschiên ?

P Y L A D É S .

Ik dank den Hémel , die , met steeds myn' reis te sluiten ,

Den wég na Gr'ekenland mét kracht sconeen toe te sluiten ,

Sints die bedroefde dag , dat dichte by Myceen

Door 't onweêr onze vloot gescheiden wierdt van één.

Helaas wat leed ik niet om zulk een bitter scheijen !

Wat heeft uw ongeluk myne oogen niet doen schreijen !

Ik vreesde , dat u steeds ontmoette nieuw gevaar ;

Dóch 'k wénschte een deel daar van , én dat ik by u waar.

Voor alles vreesde ik uw' zwaarmoedige gedachten ,

Die uw' verliefde ziel begroeven in uw' klagten ;

En dat de Hémel u zyn' wreede hulp niet brógt ,

En schonk een' dood die gy aan alle kanten zócht.

A

Maar

Maar neen, myn Heer, ik zie u wéder, én 't bestieren
 Van 't noodlót voert u heel veranderd in Epieren:
 Want al die toefel, al die staatelyke floet,
 En hóffleep toont niet dat ge uw dood loopt in 't gemoet.

ORESTES.

Wie weet, óf 't noodlót op my goed is, óf verbólgen?
 De liefde doet my een' meédoogenlooze vólgen.
 Wie weet, óf zy myn' beé begunftigt, óf verftoot,
 En ik hier vindén zal myn leeven, óf myn' dood?

PYLADÉS.

Hoe, zyt ge op nieuws een slaaf der liefde? wilt ge uw
 leeven

Weêraan dezórg van zulk een' dwingland overgeeven?
 Door wélk een' tovery, naa dat gy zó veel druk
 Hébt uitgestaan, bréngt hy u wéder onder 't juk?
 Hérmioné, die gy te Sparte niet kost winnen,
 Zal die te Buthrót nu oinzet'lyk zyn van zinnen?
 Ik meende, dat ge uw' min' gehaat ziende, én verächt,
 Een' afschrik van haar hadt, én niet meer om haar dacht.
 Bedroogt gy my?

ORESTES.

O neen, ik heb my zélf bedroogen.

Bestraf my niet, zyt eer met uwen vriind bewoogen.
 'k Verborg ú nimmer myn verlangen, hoop, én hart,
 Gy zaagt den aanvang van myn' liefde, én van myn' smart.
 Toen Ménelaüs aan den wrecker van zyn' fchande,
 Achillés dapp'ren zoon' Hérmioné verpandde,
 Zaagt gy myn' wanhoop, én hoe ik van zee op zee
 Myné eerste kluiſters, én die wanhoop voerde meé.
 Gy weet, hoe noode ik leéd, dat gy me alom verzelde
 In dien bedroefden ſtaat, om 't hartzeer, dat my kwelde
 Te maatigen, én in die onverdraagb're plaag,
 My te beſchérmén voor my zélven alle daag.
 Maar toen ik zag, dat haare aanbiddelyke lonken
 Hem al haar' vriendlykheid, my al haar' ſtuursheid ſchonken,
 Toen ſcheen het, dat myn hart in toorn om zulk een'
 ſmaad, Myn

Myn min vergeeten wilde, in weêrwraak van haar' haar.
Haar' wreedheid vloekende, én de krachten van haare
oogen

Verkleinende, dreef ik den spót met haar vermoogen.
Ik maakte u wys, 'k had my verwonnen, ja ik dócht
Het zelf, en nam myn tógt van haat voor minnetógt.
Dus, meende ik, had myn' min den laatsten snik gegeven,
En 'k landde in Grieken, daar ik liefd' loos dacht te leeven.
Maar al de Vórsten, daar vergaderd, hielden raad,
Om voor te komen, zo het schein, een dreigend kwaad.
Ik voeg me'er by, en dénk, de roem, én de oorlog zullen,
Nu de onbezette plaats des harten weêr vervullen;
Of schuilt 'er nóch een' vonk der halfgebluschte min,
Die wordt gedooft, zo haast komt eerezucht daar niet in.
Maar let eens op den loop der waereldlyke zaaken;
'k Vlieg régelrecht in 't nét, daar ik meende uit te raaken.
Ik hoor van allen kant, hoe dat het Pyrrhus geldt,
Op wien heel Griekenland met dreigen mort, en scheldt;
Mits hy verbafterd zyn belófte schynt te breeken,
En in zyn Hóf den vloek der Grieken op wil kweeken,
Astyanax, den zoon van Héctor, 't overschót
Van zo veel Koningen, zyn buit, en oorlogslót.
'k Hoor, hoe Andromaché haar zoontje had verschoolen,
En listig aan den schrand're Ulysses had ontfloolen,
Terwijl ze een ander kind liet rukken uit haare arm,
En overgaf ter dood met nagebootst gekarm.
'k Hoor, hoe Hérmioné den Vórst niet kan behaagen,
Dat hy zyn hart, én kroon een' andere op wil draagen,
't Geen Ménelaüs spyt, schoon hy 't voor logen houdt,
Omdat Hérmioné dus lang blyft ongetrouwd.
Maar wyl zyn' ziel, gesóld van onlust, is vol vreezen,
Gevoel ik myne ziel in tóp verheugd te weezen:
Ik triomfeer van vreugde, én meen, dat my de wraak
Die uitgelaatenheid verschafft, én dat vermaak;
Maar 't is de ondankb're, die my 't hart weêr komt ont-
steeken,

Een halfgebluschte vlam die weêr komt door te breeken.
 'k Voel dat myn haat alreeds ten einde is van zyn loop,
 Of liever, dat my steeds gevleid heeft liefde, én hoop.
 Dies kuip ik 't in den Raad door vrienden, én door vonden
 Dat ik voor Afgezant aan Pyrrhus word gezonden,
 En de eisch is, dat hy 't kind van Héktór overgeev',
 Opdat de Griek om hem niet staåg in onrust leev' ?
 O Hémel, zo deeze eisch hem gram maakte, en verbolgen,
 Dat hy my 't kind ontzeide, en myn' Prinsés liet volgen,
 Zo zégende ik het vuur der nieuw ontsteeken' vlam',
 En geen gevaar zo groot, dat ik niet overkwam.
 Nu 't in myn' magt niet staat myn' min te wederstreeven,
 Wil ik my blind'ling aan dien hartstógt overgeeven :
 Ja, Pyladés, ik min, en zal Hérmioné
 Omzetten, schaaken, óf omkomen hier ter steê.
 Maar gy, die Pyrrhus kent, hoe, dunkt u, staan de zaaken
 Ten hove, en in zyn hart ? hoe verre zal 't hem raaken ?
 Mint hy Hérmioné, óf haat hy haar ? zal hy
 My haar ontstoolen hart weêr schenken ? zeg het my.

PYLADÉS.

Beloofde ik u, dat hy zo van zyn' Bruid zou scheiden,
 Haar stellen u ter hand, ik zoude u licht verleiden.
 Niet dat hy is voorzien met uw' Hérmioné ;
 O neen, in zyne ziel mint hy Andromaché.
 Elk ziet het ; maar die trótfé, in plaats van hem te hooren,
 Betaalt zyn min met haat ; hy kan haar niet bekooren.
 Wat hy ook aanwend, zy blyft éveneens geneigd ;
 Hoe néd'rig hy haar smeekt, hoe toornig hy haar dreigt.
 Vaak veint hy haaren zoon van kant te willen helpen ;
 Dan smelt ze in traanen, die hy straks weêr weet te stelpen :
 Hérmioné heeft zelf hem honderd maal verwoed
 Van spyt gezien, én dat hy haar weêr viel te voet,
 Haar ófferde zyn hart, én zuchtte, min uit liefde,
 Dan kwaadheid, om de smart, die hem de ziel doorgriefde.
 Wie durft, wie kan u dan verzeek'ren van een hart,
 Zich zelfs geen meester, en dus wéderzyds benard ?

Hoe

TREURSPÉL. 5

Hoe ligt kon't weezen, dat hy dol, bestond te kiezen
Zyn' haat te trouwen, en zyn liefde te verliezen?

ORÉSTÉS.

Maar kan Hérmioné verdraagen, dat haar staat
Zo lós veracht word, enhaar schoonheid dus versmaad?

PYLADÉS.

Hérmioné doet aan de gansche waereld blyken,
Als óf zy, lachchende met dat verongelyken,
Verzeekerd was, dat hy zal blyd zyn nu, óf dan,
Dat zy hem weêr neem' in genade aan, en tot man.
Maar in het heim'lyk heeft zy my haar hart ontslooten,
Hoe bitter haar die wrók een jaar lang heeft verdrooten.
Geduurig reisreede, en tóch blyvende in zyn land,
Wenschte zy Oréstés vaak te hebben by der hand.

ORÉSTÉS.

OHémel, zo ik dat gelooven durfde, ik rende
Straks na haar toe.

PYLADÉS.

Gints komt de Koning, maak een ende
Van uw Gezantschap. Spreek, en toon, dat Héctórs kind
De Grieken tegens hem in eedgespan verbindt.
Met hem den dood van zyn' bemindes zoon te vérgen
Zult gy 't verliefde hart tot spyt en weig'ring térgen.
T wilt rókk'nen tusschen hen, is hen verceenen, dés
Eisch alles maar, om niets te erlangen. Pers, en pres
Hem aan, hy komt.

ORÉSTÉS.

Engy, maak, dat ik haar mag spreken,
Om wiens wil ik alleen 't Gezantschap heb besteecken.

TWÉDE TOONEEL.

ORÉSTÉS, PYRRHUS, PHOENIX.

ORÉSTÉS.

ER ik myn last voltrék, in 't openbaar, staa toe,
Myn Heer, dat ik vooraf myn' plichten hier voldoe, En

En u begroet' met vreugde, als winnaar der Trojaanen,
 Achilles dapp'ren zoon, en naazaat; ja wy waanen
 Dien Held in u te zien, als óf hy 't zelve was.
 Door hem kwam Héktor om, door u legt Troje in de afch;
 En gy bewyft door al uw' daaden tot op héden,
 Dat gy alleen zyn' naam zyt waardig te bekleeden.
 Maar hy zou nooit, ten spyt der Grieken, Héktórs bloed
 Verheeven hebben in dien staat, als Pyrrhus doet;
 En, zich érbarmende uit een av'rechtſch meededoogen,
 't Gevaarlyk overſchót dier oorlog' opgetoogen.
 Vergeet gy dan zo haalt, wie Héktor is geweest?
 Wien nóch het Griekſche volk tot in 't gebeente vreeft;
 Wiens naam alleen het háár aan weeuw, en weez' doet
 ryzen;

Ja, in gantsch Grieken is geen huis, óf 't zal bewyzen,
 Dat Héktor het een' zoon, óf vader kóft; dus wil
 Een ieder, dat de dood zyns zoons dat klaagen ſtill'.
 Myn Heer, wat ſtaát ons min van Héktórs zoon te vree-
 zen,

Dan dat hy zo, gelyk zyn vader deê voor deezen,
 Met toortſen in de vuift in onze havens kom',
 De ſcheepen ſteeke in brand, én brenge 't alles om;
 Ja, zo ik zeggen mag, het gene ik wel durf denken;
 Vrees voor het loon, dat hy u voor dien dienſt zal ſchenken;
 Wees op uw' hoede, dat die doodelyke ſlang,
 Die ge in uw' boezem kweekt, u zelv' niet ſtraffe eerlang.
 Wil dan der Grieken eiſch, myn Heer, niet weederſtreeven,
 Verzeeker hen de wraak, en u uw' eigen leeven;
 Maak u dien vyand kwyt, die ligt, door 't ongeluk
 Van uw dood, zou doen zyn proef, zyn meeſterſtuk.

PYRRHUS.

'k Ben aan de Grieken voor hunn' voorzörg zeer verbonden;
 Dóch meende, dat ze op iets van meerder nadruk ſtonden:
 Te meer nu een Gezant, als gy, hunn' laſt verricht,
 Verbeelde ik my, het was een' zaak van groot gewigt,
 Want

Want Agamémnon's zoon dus staat'lyk in Epieren,
 En uit den naam van al de Griekſche magt te ſtieren,
 Beloof't iets anders, dan 't belachchelyk bewind
 Der boodſchap, dat men wrókt op een onnozel kind.
 Maar ſchoon het ſneuv'len moeſt, voor wien zoude ik
 het ſlagten?

Komt hy den Grieken toe, óf my? hoe moet ik 't achten?
 Is my alleen verboódn te hand'len naar myn' zin
 Met mynen krygsbuit? met den zoon van myn' Slaavin?
 Toen wy, nóch bloedig van den moord voor Trojes wal-
 len,

Vaſt rookende, den buyt ons daar ten deel' gevallen,
 Omdeelden, vonniſte de kans, dat Héktórs zoon,
 En weeduw' my ten deel zou weezen, en ten loon.
 Was Hékuba niet voor Ulyſſes? is Kaſſandre
 Niet nóch in Argós, by uw' vader, onder andre?
 En maak ik eiſch op hen, óf hunnen buit, myn Heer?
 Misgunde ik hen die vrucht des oorlògs immermeer?
 Maar Troje, zegt men, zal zich dus eens weêr verheffen,
 's Beſchermdens ſtaal miſſchien eerſt zyn' beſchermer
 treffen;

Dat overleg is wel met groote zórg verzéld;
 Ik kan zo diep niet zien wat ons het nootlót ſpelt.
 Want overdenkend, hoe weleer die Stad der ſtéden,
 Zo ſterk bemuurd, zo vol van hélden, aanbedden
 Van al de waereld, gaf gansch Azië de wet;
 En hoe dat al die roem zo deerlyk legt verplet;
 Haar trótfé torens diep in 't gloeiend puin bedólven,
 't Plat land verlaaten, en van bloed de ſtroomen gólven,
 Kan ik niet denken, hoe men een gekluiftered kind
 In 't oog heeft, dat het zich der wraake ooit onderwind?
 En ſchoon men had den dood van 't arme wicht gezwoor-
 ren,

Waarom een jaar gewacht, en zo veel tyds verlooren?
 Waarom den jongen niet in Priams ſchoor geſlagt,
 Met Troje, én zo veel' doón gelyk'lyk omgebracht?

Toen stond ons alles vry, toen hoefde men de jaaren
 Van oud, óf jong niet uit meêdoogendheid te spaaren.
 De zeege, én naare nacht meer woedende, dan wy,
 Vervoerde ons blindeling tot alle moordery;
 Ja 'k heb myn' vyanden zelf toen te wreed doen sneeven.
 En zou die wreedheid nu myn' toorn nóch overleeven?
 Myn' hand, die ik geneigd tot zyn bescherming vind,
 Zich wasschen in het bloed van een onnoozel kind?
 Neen, neen, myn Heer, de Griek zocke and're stóf tot
 wraake,

En élders, want ik til niet aan zo snood een' zaake.
 De loop van mynen haat, en vyandschap is uit;
 'k Bescherm het overschót van Troje, als mynen buit.

ORÉSTÉS.

Myn Heer, gedenkt u wel met welke looze strecken,
 En list een onrecht kind wierd in de plaats gesteecken
 Van kleine Aftyanax, én van den toorn gestort?
 Het zyn de Trojers niet, 't is Héktór, in het kort,
 Dien wy vervolgen in zyn' zoon, om ons te wrecken.
 Zyns vaders bloeddorst heeft den Griek in toorn ont-
 steeken,
 Die niet te léffchen is, dan in het bloed des kinds.
 Dit's de oorzaak, dat ik in Epieren kom, ó Prins;
 Maar kom hen voor.

PYRRHUS.

Neen, neen, ik zal met vreugde aanschouwen,
 Dat zy Epiren voor een tweede Troje houwen.
 Zy komen vry, indien hun afgebrand gemoed
 Aleens acht's winnaars, én des overwonnen bloed.
 't Is 't eerst niet, dat wy van de Grieken onrecht lyden;
 Myn vader kreeg dat loon gemeenlyk voor zyn stryden;
 En wítt 'er Héktór toen zich van te dienen, ligt
 Zal't nu geen naadeel doen aan 't naagelaaten' wicht.

ORÉSTÉS.

Door die weêrspannigheid zult gy hunn' haatzucht
 scherpen.

PYR-

TREURSPÉL

9

PYRRHUS.

Hoe won ik dan, om myden Grieken te onderwerpen?

ORÉSTÉS.

Hérmioné, myn Heer, zal u licht om doen zien,
En zich ter zoen van u met haaren vader biên.

PYRRHUS.

Schoon ik Hérmioné meer minde, als ooit voor deezen,
'k Behoef daarom de slaaf haars vaders niet te weezen;
En moog'lyk zal ik u nóch zien doen deezen dag,
Hoe ik verëenen kan myn liefde, én myn gezag.
Gaa ondertuffchen by Hérmioné uw' plichten,
Wyl gy namaagschap zyt, afleggen, en verrichten.
Voorts moogt ge, zonder dat ik 't u belette, gaan,
En zeggen, zo 't u lust, den Griek myn' weig'ring aan.

DÉRDE TOONEEL.

PHOENIX, PYRRHUS.

ZO zendt gy hem, myn Heer, zelf heen na zyn' be-
minde,

PYRRHUS.

't Is waar, men zegt, dat hy voor deezen haar bezinde.

PHOENIX.

Maar zo dat vuur op nieuws eens weêr te ontvonken
kwam?

Hy haar zyn hart bood, zy zich zengde aan zyne vlam?

PYRRHUS.

Dat zy zich onderling beminnen, 'k ben te vreedé;
Hy maak', dat zy met hem vertrekke, neem' haar meede
Na Sparte; dat men hem, nóch haar myn' havens fluit;
Zo raakt 'er myn verdriet, én onlust met hen uit.

PHOENIX.

Myn Heer...

PYRRHUS.

'k Zal u hier naa myn hart ontdeksken kunnen;
Daar komt Andromaché.

A 5

VIER-

VIERDE TOONEEL.

PYRRHUS, ANDROMACHÉ, CEPHISE.

PYRRHUS.

Mevrouw komt gy me gunnen
't Geluk van uw bezoek, dat onwaardcerlyk goed?

ANDROMACHÉ.

'k Gaa na de plaats, daar gy myn' zoon bewaaren doct.
Dewyl gy my vergunt hem éénmaal 's daags te spreekén,
Wien ik al't overschót van Troje, én Héktór reeken,
Zo ging ik met hem, naar gewoonte, ons beider staat
Beschreijen; 'k weet nóch niet, hoe 't héden met hem
gaat.

PYRRHUS.

Mevrouw, zo't vreezen, daar de Grieken van gewaagen,
Gegronnd is, men bestélt u and're stóf tot klaagen.

ANDROMACHÉ.

Wat vrees, myn Heer, wat vrees maakt Grieken weér
beducht?

Is ligt'lyk een Trojaan zyn' slaaverny ontvlugt?

PYRRHUS.

Neen, de oude veete, én wrók op Héktór schynt ver-
reezen,

Men vreesst Astyanax.

ANDROMACHÉ.

Waard oogwit van hun vreezen
Een ongelukkig kind, belaa's! her weet nóch pas,
Dat gy zyn Heer zyt, én zyn Vader Héktór was.

PYRRHUS.

Hoe't zy, gantsch Grieken wil eenpaarig dat hy stérve,
En Agamémnon's Zoon zyn dood by my verwérve.

ANDROMACHÉ.

Zult gy tot zyne dood ook geeven uwe stém?

Ja, 't is op my gelaân; maar ach! wat raakt dat hem?

Hoe!

T R E U R S P É L. 11

Hoe! Grieken vreeft, dat hy zyn Vader ooit zal wreeken?
 O neen; men wil my slechts van zynen troost verfteeken;
 Omdat hy my verstrekt voor vader, én voor man,
 Raak ik hem kwyt; én gy zyt zelf daar de oorzaak van.

P Y R R H U S.

Mevrouw, myn' weig'ring heeft uw' traanen voorgeko-
 men,

My dreigt de wraak, waar meê hunn' hart is ingenomen;
 Maar schoon de Griek het kind kwame eischen over zee
 Met duizend schepen, én zich ankerde op myn' reê;
 Al kóste't meerder bloed als ooit Hélénes schaaken;
 Al zou dit Hóf tot afch, naa tien jaar oorlógs, raaken;
 Ik stap'er over, ik vlieg tot zyn' hulp, en zal
 Uw' zoon beschérmén, al was't met myn eigen' val.
 Maar mag me al dit gevaar, waar in gy my ziet loopen
 Om uwent wil, wel ooit op uwe gunst doen hoopen?
 Ik aller Grieken haat, van allen kant benard,
 Moet ik nóch worst'len daárénboven met uw hart?
 Myn arm is te uwen dienste, én, mag ik niet verlangen,
 Dat gy myn need'rig hart eens eind'lyk zult ontfangen?
 Geef my ten minsten hoop, dat, als ik voor u stry,
 De schoone Andromaché my zelfgeen vyand zy.

A N D R O M A C H É.

Myn Heer, hoe schandlyk zou dat by den Grieken lui-
 den:

Geef hen geen reeden, om uw goetdoen te misduiden.
 Dit edel opzét moet niet spruiten uit uw' min;
 Held Pyrrhus banne zulk een' zwakheid uit zyn zin;
 En ach! wat moogt ge my om wederliefde vraagen;
 Ik haat my zélve, hoe zoude ik den Vórst behaagen?
 Wat zoudt ge doen met zulk een ongelukkig hart,
 Een hart, van u gedoemd ter onuitwis're smart?
 Neen, zich te ontfermen, als de vyand legt ter neder,
 Hem goed te doen; den zoon aan zyne moeder weder
 Te geeven, én om hem geen vyanden te ontzien;
 Zelfs zonder hoop van loon, hoe veel men ook verdien',

Ja,

Ja, tegens mynen dank myns kinds beschermer strekken,

Zoude in Achilles zoon zyn heldenhart ontdekken.

PYRRHUS.

Hebt gy den wrok zo diep geprént in uw gemoed,

Dat gy my eeuwig haat, én straft, gelyk gy doet?

My sicheen voorheen de naam uws vyands wel te passen,

Ik heb myn' hand in 't bloed van de uwen vaak gewasfchen;

Maar zo 'k uwe oogen heb doen schreijen altemét,

Heeft my hunn' wreedheid dat niet ruim betaald gezét?

Wat heeft my 't naaberouw de ziel niet komen knaagen?

'k Lyd meerder, dan ik ooit uw Troje deed verdraagen.

'k Bén slaaf, gekluisterd van myn' droefheid overmand,

My kwélt een grooter vuur in 't hart, als Trojes brand,

Die zórg, die traanen, al die onrust zal doen blyken. . .

Ach! is myn' wreedheid by uw' wreedheid te gelyken?

Wy hebben lang genoeg malkanderen geplaagd;

Om onze vyanden dient eens die haat verjaagd.

Veréenenwe ons; wil slechts wat hoops in my verwekken.

Ik berg uw' zoon, ik zal hem zélf tot vader strekken,

En onderrechten van de midd'len zyner wraak;

Ja straffen Grieken zelf tot voorstand onzer zaak.

Een lonk slechts, én geen vrees zal ooit myn opzét treffen;

Dus kan zich Troje eens weér ligt uit zyne asch verheffen;

Dus kan in minder tyd, dan Troje kwam ten val,

Uw kind weér Koning zyn in zyn' hérbouwden wal.

ANDROMACHÉ.

Myn Heer, die hoop kan my nóch trooft, nóch blydschap geeven,

Al hoopte ik het zo lang zyn vader bleef in 't leeven.

Gewyde mauren! neen, kon u myn Héktór niet

Befchérmen, wacht vergeefs, dat gy ons weder ziet.
Myn Heer, het is nóch ftaat, nóch wraak, 't geen wy
bejaagen;

't Is onze ballingschap, die u myn' traanen vraagen;
Vergun my, dat ik verr' van u en Grieken bei',
Myn' zoon verſchuilten moge, én om myne Ega ſchrei'.
Uw' min zal u, én ons te doodelyk doen haaten:
Wil tot Hermioné weérkeeren, my verlaaten.

P Y R R H U S.

Mevrouw, hoe kan ik (ach! kon ik het doen, ik zou 't)
Haar offeren een hart, 'tgeengy gevangen houdt?
Haar is myn' kroon beloofd, zy is tot in Epieren
By my gekomen, om ons huuw'lyks feest te vieren,
't Geval bragt beide u uit uw' ryken in het myn',
Haar om hier Koningin, u, om Slaavin te zyn.
Maar zócht ik immermeer haare oogen te behaagen?
Moet zy in 't teegendeel niet lyden, én verdraagen,
Dat ik haar hoone, én u aanbidde? ſchynt het niet,
Dat zy gevangen is, én dat gy hier gebiedt?
Schonk ik Hérmioné maar eens een' van myn' zuchten,
Wat zou het uit haar hart niet al verdriets doen vluchten?

A N D R O M A C H É.

Wat reeden heeft zy om uw' zuchten af te ſlaan?
Zy is verplicht aan u, én aan uwe oorlogſdaân.
Heeft ooit uw' toorts, óf ſlaal haar' man, óf Stad ver-
flonden?

Vindt zy haar liefde aan een' verſlagen' man verbonden?
En welk een man! ó wreed gedénken! zyne val
Alleen verbreidt den lóf uws vaders overal.
Zyn' grootſten luifter heeft hem Hektórs dood gegeven;
Bei, zonder mynen ramp, waart ge onbekénd gebleeven.

P Y R R H U S.

't Is wel, 't is wel, 'k zal u gehoorzaam zyn, Mevrouw;
'k Zal u vergeeten, 'k zal u haaten, maar met rouw,
Ook is myn' moed te vol, én veel te hoog gereezen,
Om buiten wedermin, óf bitt'ren haat te weezen.

Bē-

Bedéuk u wel, zie toe, dat ik myn' hoop verwerv',
 Of zyt verzékerd van uw uitterste bederf.
 Gy zult myn' toorn, uw straf, op u alleen niet haalen,
 O neen, des moeders s'naad zal ook de zoon betaalen;
 De Griek begeert hem, én ik weiger hem niet meer.
 My noodt tót voorstand van ondankb're, plicht, nóch eer.

ANDROMACHÉ.

Hy zal dan stérven! én heeft anders geen bescherming.
 Dan zyne onnozelheid, helaas, én myne ontferming!
 Hy sterve, ik vólg hem, en zal door zyn ongeluk
 My haast ontslagen zien van allen ramp, én druk.
 Om zynent wii verléngde ik myn rampzalig leeven;
 Nu zal ik met hem by zyn' vader my begeeven,
 En onze harten, die gy zelf weér t'zamen bindt,
 En weér vereent...

PYRRHUS.

Gaa, gaa, Mevrouw, bezoek uw kind,
 Ligt kan het zyn, dat, als gy hem zult zien, én sprekken,
 Een ander overleg dien trótsen toorn' zal breeken.
 Ik zal om de uitslag hier straks wederkeeren; maar
 Als gy uw' zoon omhelst, dénk dan om zyn gevaar.

Einde van het eerste Bedryf.

TREURSPÉL. 15
TWÉDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.
HÉRMIONÉ, KLÉONÉ.

HÉRMIONÉ.
't Is wel, ik doe, 't geen gy begeert, hy zal me kunnen
Bezoeken, deeze vreugd wil ik hem niet misgunnen.
Vorst Pyladés zal hem straks zénden hiernatoe;
Maar 'k staa in twyffel, óf ik wel, óf kwaalyk doe.

KLÉONÉ.
Zyn' tegenwoordigheid kan immers u niet deeren;
Het is de zelfde Orest, Mevrouw, wiens wederkeeren
Gy dikmaals hebt gewenscht; wiens afzyn vaak beklaagd;
En wiens standvasté min uw' hart nóg daag'lyks knaagt.

HÉRMIONÉ.
Ach! zyn' standvastigheid, die 'k nooit wou gunstig wee-
zen,

En myne ondankbaarheid doen my zyn byzyn vreezen.
Wat zeege is dit voor hem, wat schande is dit voor my,
Dat ik veracht word in myn' min zo wel, als hy?
Zal hy niet zeggen, wel is dat die trótfé, én fiere?
Te Sparte hoont men my; haar hoont men in Epiere;
De ondankb're, die haar hart hieldt op zo hoog een' prys,
Wordt met verächtung, tot haar' schande én schaade, wijs.
O Goðn!

KLÉONÉ.
Mevrouw, uw' ziel is te onrecht zo bewoogen;
Zyn hart ként al te wel de krachten van uwe oogen.
Nooit hoonde oprechte min het oogwit zyner vlam.
Zyn hart bréngt hy weêrom, dat hy u gaerne ontnam.
Maar wat gebiedt u tóch de Koning, uw Heer Vader?

HÉRMIONÉ.
Zo Pyrrhus langer mart met uitstel, zich niet nader
Bedénke, én Hektórs zoon gewillig nédermaak,
Dat my de Griek weêrom meêvoeren zal uit wraak.

KLÉO-

KLÉONÉ.

Verhoor Oréstés dan, wanneer hy u komt sineeken;
 Nu Pyrrhus 't werk begint, zult gy het laten steeken?
 Om wel te doen, zyt zelf voor Pyrrhus in de weer;
 Want naar gy zegt, Mevrouw, zo haat gy Pyrrhus zeer.

HÉRMIONÉ.

Hoe kan ik afstaan hem te haaten? 'k bén het schuldig
 Eershalven, hy vergeet myn' min, die 'k zo zórgvuldig
 Bewees aan dien ondankb're, ach! zo van my bezind!
 Om niet te haaten, heb ik hem te zeer bemind.

KLÉONÉ.

Zo vlie dan weg: want nu Orést u op komt paffen...

HÉRMIONÉ.

Hy gunn' myn' woede tóch meer tyds om aan te waffen.
 'k Zal my verbitt'ren in myn' vyand aan te zien;
 Ik wil met meerder schrik van dien ondankb'ren vliên;
 Hy zal me, ik twyfel niet, daar stófs genoeg toe geeven.

KLÉONÉ.

Hoe, wacht ge, dat u nóch meer hoons werd' toegedreeven?
 Die eene ondankb're, én dat nóch in uw byzyn, mint,
 Maakt, dat men stófs genoeg om hem te haaten vindt.
 Wat kan hy meerder doen? kunt gy zo veel verdraagen,
 Zo zie ik wel, dat hy u nimmer zal mishagen.

HÉRMIONÉ.

'k Wil niet, dat gy me in myn verdriet zult farren, én
 'k Vrees my te kénnen in den staat, waar in ik bén.
 In alles wat gy ziet, mistrouw uwe eigene oogen;
 Zeg, dat ik niet meer minn', doe me op die zeege boogen.
 Zeg, dat zyn' koelheid my het hart herschept in ys;
 En, is het moog'lyk, maak my ook het zelfde wys.
 Gy wilt, dat ik hem vliê, welaan, niets houdt me tégen;
 'k Gun hem den buit wel, dien zyn' liefde heeft verkreegen.
 Hy liefkooz' zyn' Slaavin, én zie haar na 't gezigt.
 Kom vliên we. Maar zo hy weérkeerde tot zyn' plicht!
 De trouw weér plaats vond in het hart van dien ontrou-
 wen!

Hy

Hy my te voet viel, én genâ bad met benouwen!
 Ach liefde! bragt gy hem weêr onder myn gebied!
 Indien... maar neen, hy scheidt vermaak in myn verdriet.
 Kom blyven we echter, om hunn' blydschap te verstooren;
 Ons byzyn strekke hén tot overlast, én tooren;
 Of maaken wy, dat hy, gedwongen onzen band
 Te breeken, schuldig by den Griek zy aan die schand.
 'k Heb tégens haaren zoon reeds húnne wraak ontfteeken;
 'k Wil, dat men hem ook om de moeder aan kom' spreek-
 ken;

Men dryf haar 't leed, dat zy ons aandoet, wéder toe;
 Dat zy hem helpe om hals, óf hy haar sneuv'len doe.

K L É O N É.

Meent gy dat die bedroefde ooit hadde in haar' gedachten,
 Haar' schoonheid neffens uwe aantrek'lykhéden te achten?
 En dat een hart met zo veel kwelling overlaân
 Ooit naar het hart van haar beschermmer hebb' gestaan?
 O neen, ze is éven droef, als ze immer was voorheen:
 Waar' 't zo, gelyk gy vrees, zy maatigde ééns haar ween-
 nen.

Let op haar koelheid, op haar' fierheid, op haar' haat.

H É R M I O N É.

Ach! waarom hield ik me ook zo fier niet van gelaat?
 't Hart lag my op de tong, ik heb niet kunnen veinzen;
 'k Dacht, dat ik zonder vrees mogt uiten myn' gepeinzen.
 Geen stuursheid wapende myne oogen; ach wat finart!
 Ik ging alleen te raad' met myn ontstookten hart.
 En wie zoude anders doen, dan ik deed? wie zou dénken,
 Dat hy zou durven eer, én eed, meinedig krénken?
 Onthaalde hy my, als hy nu doet? alles riedt
 My aan, dat ik hem zou beminnen; weet gy 't niet?
 Hy was de wrecker van ons huis, het heul der Grieken,
 En Trojes straf; zyn naam, gedraagen op de wicken
 Der Faame, vloog dien van Achilles verr' voorby;
 Behalven dat ik hem verliefder achtte, als my.
 Myn hart in 't end, myn hart te vol van zyne daaden,

18 **ANDROMACHÉ;**

Gy zelf verriedt my eer, eer hy my kwam verraaden.
 Maar Pyrrhus blyve die hy wil, Oréstés heeft
 Ook deugden, én ik heb te wreed met hem geleefd;
 Hy weet van minnen, zelfs al mint men hem niet weder;
 Ligt zengt my zyne vlam, een vrouwenhart is teder;
 Hy kome, ik wacht hem af.

KLÉONÉ.

Daar komt hy recht van pas,

HÉRMIONÉ.

Helaas! ik dacht niet, dat hy zo dicht by ons was!

T W E D E T O O N E E L.

HÉRMIONÉ, ORESTES, KLÉONÉ.

V Erlaat ge een oogenblik den last van uw Gezantschap,
 Om, naar't betaamen van ons beider bloedverwantschap,
 My te bezoeken? óf mag ik my vleijen, dat
 Op uwe ziel een' vonk der oude vlamme vat?

ORESTES.

Mevrouw, 't vermogen van myn' liefde werkt zo krachtig,
 Dat ik gestadig (ach! hoe wel zyt gy't indachtig)
 Uw schoonheid vólge, om die te aanbidden overal,
 En eeuwig zweer, dat ik haar immer vólgen zal.
 Uwe oogstraal, voel ik, vlymt myn' wonde in 't hart weér
 open;

Ik bén meinedig, met op uwe min te hoopen.
 'k Bekén 't, én schaam 't my; maar ik zweer u by de Góón,
 Getuigen hoe verwoed ik van u bén gevloón;
 Dat ik me alom, waar slechts gevaar schein, zócht te
 smyten,

Om door myn sterven my eens van myn eed te kwyten.
 Ik bédelde myn' dood by vólken, die verwoed
 Geen óffer deden, dan alleen van ménschenbloed;
 Maar hunne kerk wierdt my geslooten; hunne altaaren
 Begeerden 't bloed, 't gene ik verkwisten wou, te spaaren.
 In 't eind kom ik tót u; uw oog ontzegg' me niet

Den

Den dood te fchenken, die me aan alle kanten vliedt.
 Alleen uw' koelheid is dit magtig te volbréngen;
 Zo gy niet, dat ik flechts mag hoopen, wilt gehéngen:
 En steeds volhardt met my te zeggen, dat ge altyd
 Betuigt hebt, zo raak ik 't wanhoopend leeven kwyt.
 Dit is een jaar lang al myn hoopen, én verlangen,
 Mevrouw, én 't staat aan u eene offerhand te ontfangen,
 Die lang geflagt waar door den wreeden Schyt, had hy
 Min mededoogend, én zo wreed geweest, als gy.

HÉRMIONÉ.

Hoe, zou Hérmioné zo waard een bloed verfpillen,
 Daar zich ganfch Griekenland op heeft verlaaten willen?
 En gy, volvoert ge dus den laft van Griekenland,
 Dat gy in uw perfoon vertoont, als hun Gezant?
 Aan uwe uitspoorigheid zal Griekens wraak dan hangen,
 Als of Orestes komt waar 't wit van hun verlangen?
 Volvoer uw' laft, myn' Heer, zo 't voegt, voldoe uw' plicht.

O R E S T E S.

Door Pyrrhus weig'ring vind ik dien geheel verricht:
 Want hy, vervoerd door zyn' slaavinne, of uit ontferming,
 Neemt haare zaak, zo wel als zoon, in zyn' befcherming.

HÉRMIONÉ.

De ontrouwe!

O R E S T E S.

Des is my niet ov'rig, dan alleen
 De plaats van Hektórs zoon elendig te bekleén.
 Bei zyn wy vyanden, ik de uwe, én hy der Grieken;
 Wreek u aan my, nu 't kind fchuilt onder Pyrrhus wicken.

HÉRMIONÉ.

Beeldt uw vervoerdheid u geftaág die dwaaling in,
 Dat gy my eeuwig acht te zyn uw' vyandin?
 Aan welk een' wreedheid maakt my uw vermoeden fchul-
 dig?

'k Blyf hier te Buthrót, als gevangen, 'k ly't geduldig
 Op vaders laft; maar ach! hoe weet gy, of myn hart,
 Schoon ik my anders hield, niet deelde in uwe finart?

Geloofst ge Orestes, dat ge alleen hebt recht te klaagen?
 Dat liefde én spyt my nooit het hart bestond te knaagen?
 En eind'lyk, dat ik u in weêrwil van myn' plicht
 Somtyds niet by my hoopte, én wénschte in myn gezigt?

ORESTES.

My wénschte in uw gezigt! aanbiddelyke schoonheid!
 Maar meent ge Orestes al? 't is buiten uw' gewoonheid.
 Verzin u niet, het is Orestes, die hier staat,
 Orestes, 't voorwerp van uw gramschap, van uw' haat.

HÉRMIONÉ.

Neen, 't is Orestes, die aan myn' bevalligheden
 Geleerd heeft, welk een' kracht zy op de zielen deeden;
 Wiens deugd hem waard maakt, dat men zo veel van
 hem hou,

En dien ik gaerne, zo ik kon, beminnen zou.

ORESTES.

Ik merk, Mevrouw, ik merk, al, wat my staat te hoopen;
 My wénscht men alles goeds, 't hart staat voor Pyrrhus
 open.

HÉRMIONÉ.

Wénsch Pyrrhus ló't niet, wees zo verre niet verblind,
 'k Zoude u zo haaten!

ORESTES.

Neen, dan wierd ik recht bemind;

Dan wierd ik aangezien van u met andere oogen.

Gy wilt my haaten, én 't is niet in uw vermoogen;
 Maar als ik Pyrrhus was, zo zoude uw' minnebrand,
 In spyt van uwen haat, bekomen de overhand.

O Goon! zo veel ontzags! die liefde! én die zo reder!
 Mevrouw, verstondt gy my, gy gaaft my 't leeven weder.
 Want schoon ge in weêrwil van uzelve voor hem pleit,
 De ondank're weet het u geen dank: recht uitgezeid,
 Gy wordt van hem veracht, én zo hy ooit een' klagte,
 Of zucht...

HÉRMIONÉ.

Wie zeide u ooit, dat Pyrrhus my verachtte?
 Heeft

Heeft immer u zyn woord, óf weezen zulks gemeld?
Of is 't myn' schoonheid, die by u zo weinig geldt?
Schiet nu myn oog zo flauwe, én krachtelooze stralen?
't Is wel; 't zal elders ligt meer zeege, én gunst behaalen.

O R E S T E S.

Vaar voort slechts, én verdruk my vry met al uw' kracht;
Bén ik het wreede, die uw moordend oog verächt?
'k Heb om die vonken dan niet leeds genoeg gelceden?
Ik kén hann' kracht niet? men verwyf het my met reden?
Uw' schoonheid ik veracht! wat had uw' ziel al ruft,
Waartgy van Pyrrhus hart, zo wel, als 't myn', bewuift?

H É R M I O N É.

My legt nóch aan zyn' haat, nóch aan zyn' min gelegen.
Gaa dien weerspannigen slechts, als een' vyand, tegen;
Gaa bréng gansch Griekenland in wapens tót zyn' straf,
Epiëren werde Troje, én strekke Pyrrhus graf.
Wat zegt ge nu? is dat beminnen? óf is 't haaten?

O R E S T E S.

Mevrouw, doe meerder, kom met my zyn Ryk verlaaten.
Wilt ge altyd blyven hier ten hove in gyzeling?
Uw byzyn is, Mevrouw, ons nut voor alle ding;
't Zal aller Grieken haat fel wetten, én verylen.

H É R M I O N É.

Maar zo Andromaché hem trouwde midlerwylen?

O R E S T E S.

Wat dan Prinſes?

H É R M I O N É.

Bezef, hoe vremd het klinken zou,
Wat ſchand voor ons, indien hy trouwde een' Trooiſche
vrouw?

O R E S T E S.

Is dat hem haaten! Ei, bely vry uw' gepeinzen;
Een' minnevlam is niet te dekken, nóch te ontveinzen;
't Verraadt ons alles, ſpraak, ſtitzwygen, mond, én oog,
't Beſlooten' vuur vliegt óp, als 't plaats krygt, hemel-
hoog.

HERMIONÉ.

Ik zie, waar't schort; uw ziel met argwaan ingenomen,
Braakt op myn meining't gift, dat haar zal om doen ko-
men;

Zoekt steeds een' omwég in de opréchtheid van myn'
zin;

En dénkt myn' haat te zyn't bewys van myne min.

Wél, hoor dan, hoe 't er legt, gy kunt'er't werk na
stieren:

Gy weet, hoe my myn' plicht gevoerd heeft in Epieren,
Dat my myn' plicht hier houdt, én dat ik blyven moet,
Ten zy my Vader, óf de Koning wég gaan doet.

Gy kunt hem uit den naam van Vader dit doen weeten:
Der Grieken vyand zal zyn' schoonzoon nimmer heeten.

Hy vonniss' tusschen my, én tusschen Héktórs zoon,
Wien hy wil missen, óf hier houden met der woon.

Hy zénde my weërom, óf geeve u 't kind in handen,
En stémt hy 't eerste, ik gaa voort met u uit zyn' landen.

DÉRDE TOONEEL.

ORESTES, *alleen.*

IK twyfel niet, gy zult verlaaten Pyrrhus hóf.
O ja, 'k verzéker u alreë van zyn verlóf.

Hy zal Hérmionés vertrék met vreugd gedoogen;
Zyn lieve Trojaanin verblindt, én sluit hem de oogen;
Alle and're schoonheid staat hem tégen, én misschien,
Zal hy niet liever, als ons eigen aanbód zien.

Met één woord is 't beschikt. Goón! kan ik het gelooven,
Dat zich Epieren laat van zulk één schat berooven?

Bérg nu vry 't overschót van Troje, én Héktórs stam,
Zyn zoon, én wéduwe, én al wat dien brand ontkwam,
Epieren, zo ge my sléchts myn' Prinses wilt geeven;
En wy uw' Vórst, én u verlaaten al ons leeven.

Daar komt hy by geluk; ó Min, hoor myn' gebeên,
En sluit zyne oogen voor zo veel' bevalligheên.

VIER.

VIERDE TOONEEL.

PYRRHUS, ORESTES, PHOENIX.

PYRRHUS.

'k **H**Eb u gezócht, myn Heer, de oploependheid der zinnen

Belette, dat op my de réden niet kon winnen ;

'k Bekén 't; maar féderd heb ik my met ernst bedacht,

Erkénd haar' billikheid, én ingezien haar' kracht.

'k Bén met u ééns, dat ik den Grieken, én myn vader,

En ligtelyk my zelv' te kort doe, ja ligt kwaader ;

Dewyl ik Troje zoud' hérbouwen, én verraân

Myns vaders luister, én myne eigene oorlógsgdaân.

Te récht waar 't Griekfsche vólk met gramfchap ingenomen ;

En 't zal op uw' bevél Aftyanax bekomen.

O RESTES.

Myn Heer, hoewel 't befluit is löffelyk, én goed,

Zo koopt ge dóch den vree met 's kinds onfchuldig bloed.

PYRRHUS.

Zo is het; maar ik wil dien band nóch vaster maaken.

Hermioné zy 't pand, dat ik dien nooit zal flaaken.

'k Neem haar ten echt. Het fchynt, dat dit gezégend feeft

Waar' zonder uwe komft gantfch onvolmaakt geweest.

Gy zult heel Grieken, én haar vader zélf vertoonen :

Want Agamémnon fchynt geheel in u te woonen.

Gaa, groet haar, Heer, én zeg, dat ik haar, als het pand

Der vrede, met haar hart wacht mórgen van uw' hand.

O RESTES.

ó Goden!

ANDROMACHÉ, VYFDE TOONEEL.

PYRRHUS, PHOENIX.

PYRRHUS.
Phoenix, wél heeft liefde 't veld behouden?
Bén ik die zelfde nóch, dien straks uwe oogen schou-
den?

PHOENIX.

Oneen, nu kén ik u; die éd'le gramschap heeft
Gemaakt, dat gy weér voor u zélv', én Grieken leeft.
Wie hoopte dat gy met uw liefde te verjaagen,
Den roem te omhélzen, zo op éénen sprong zoudt waagen!
U zelf te redden uit dien slaaffchen minnestrik!
Maar Pyrrhus, als hy wil, wint in een oogenblik.
De laffe liefde hecht niet langer op dien Minnaar;
Hy is Achilles zoon, én naazaat; dien verwinnaar,
Die Pyrrhus, die in tyds weér tot zyn' glori keert,
En voor de twéde maal van Troje triomfeert.

PYRRHUS.

Zég liever, dat myn' zeegeeerste hédén gaat beginnen,
Omdat ik hédén eerst recht aanvang te verwinnen.
Myn hart, nóch straks zo yl, én nu zo vol van moed,
Meent, dat het in de liefde een léger sneuv'len doet.
Wat myde ik al gevaar! 't is niet wél af te meeten;
Wat sleept de liefde niet al rampen aan een' kéten!
Myn' vrynden maakte ik my tót vyanden; de wét
Van plicht, én eer... Een' lonk had my heel omgezét;
Ik wierd alreé gedreigd van al de Griekfche Staaten,
'k Waar blyd gesturven, had myn' dood haar kunnen
baaten.

PHOENIX.

Ik dank den Hémel, die haar' trosheid had verstaald,
Vermids...

PYRRHUS.

Gy hebt gezien, hoe zy my heeft onthaald.
Ik

Ik dacht, toen ik haar hart ontroerd zag, en verlégen,
 De liefde tót haar' zoon zal eind'lyk overweegen:
 Ik beeldde my al in, datze in myne armen lag.
 Maar dol, én vol van druk, én trótfser, dan ze plag,
 Heeft zy my afgezét; én meer, dan ooit te vooren,
 Liet zy staág uit haar mond den naam van Héktór hooren.
 'k Bood haar vergeefs myn' hulp voor 't jongske' dat zy
 hiel

In de armen; 't is, sprak zy, myn man, myn' tweede ziel.
 Hoe zweemt naar hem die mond, én fierheid zyner oogen!
 Myn Héktór, ik heb u in de armen; 't is geen loogen!
 Wat meent ze, dénk ik, dat ik haar dat voedsel van
 Haar' liefde laaten zou, 't afbeeldsel van haar' man?

PHOENIX.

Gewis, geen ander loon stondt voor uw' diensten open.
 Maar kreun u haarer niet.

PYRRHUS.

Ik merk, wat haar doet hoopen.
 In spyt van mynen toorn draagt ze op haar' schoonheid
 moed.

Die trótfse wacht, dat ik nóch ééns haar vall' te voet.
 Maar schoon zy 't my deed', 'kzoud het aanzien zonder
 minne:

Ik bén Achillés zoon, zy Héktórs gemaalinne;
 Te groot een' haatzucht schift én scheidt Andromaché
 Van Pyrrhus.

PHOENIX.

Toon 'er u dan niet bekommerd meê.
 Bezoek Hérmioné, én zoek die te behaagen,
 Vergeet met haar den hoon, dien gy niet kunt verdraagen.
 't Is raadzaam dat gy zélf haar port tot deezen écht
 En zulk een' last niet op uw' médeminnaar légt.
 Gy weet, hoe hy haar mint.

PYRRHUS.

Geloofst ge, dat myn trouwen
 Andromaché niet zoude in 't heimelyk berouwen.

PHOENIX.

Hoe is uw' geest dus met Andromaché belaañ;
 En wat gaat u haar' vreugd, óf haar misnoegen aan?
 Heeft u Andromaché betoverd ziel, én zinnen?

PYRRHUS.

Neen, neen, 'k was veel te goed, ik hield myn toorne
 binnen;

'k Scheen, toen ik by haar was, maar half gestoord, zy
 moet

Eerst weeten, dat ik bén doodvyand van haar bloed;
 Ik zal haar, verr' van my, als minnaar, aan te tieren,
 Trótsfeeren, én myn' haat den ruimen teugel vieren.
 Steuntze op haar' schoonheid, kom, zie, hoe ik 't haar
 verloor,

Komgaan we.

PHOENIX.

Gaa, myn Heer, val voor haar voeten neer.
 Gaa zweer, dat gy haar mint, én aanbidt, por haar' nukken
 Tot nieuwe hoon, én laat u, als een kind, verdrukken.

PYRRHUS.

Gy déñkt ligt, dat ik haar verschoone, met myn hart
 Haar naaloope, én dat my alreé myn opzét smart?

PHOENIX.

Gy mint haar.

PYRRHUS.

Zoude ik die ondankbaare beminnen;
 Die hoe men haar meer vleit, hoe fierer wordt van zinnen?

Zy heeft nóch vrind, nóch maag, én hoopt alleen op my,
 Die tégens plicht mischien haar' zoon in 't leeven ly!
 Een vreemde! én slimmer, als een' vreemde! die gevangen,
 Haar kind, myn' ziel, én troon aan haar alleen ziet hangen!

En meer niet heb ik nóch gewonnen, wat ik tracht,
 Als dat zy tót deeze uur my haar vervólger acht.
 Maar 'k heb gezworen, én ik zal de wraak voltrékken;
 'k Wil

TREURSPÉL

27

'k Wil ééns het doelwit van haar haat met récht ver-
strékken.

Haar zoon zal sneuv'len. Maar hoe zal ze schreijen! hoe

Zal zy my lasteren, én vloeken, droef te moê!

Het is onmoogelyk, zy kan het niet aanschouwen,

Of zal 't bestérvén, én dat zou my eeuwig rouwen;

Niet minder, of ik zélf een dólk stiet in haar hart.

PHOENIX.

Waarom belooft gy iets, indien u 't geeven smart?

Waarom hebt gy terstond de zaak niet overwoogen?

PYRRHUS.

't Was nóch een overschót van 't voorig médedoogen.

'k Dénk niet, dat gy myn' toorn zo ligt gestild gelooft.

Het was de flikk'ring van een' vlam fléchts, die men dooft.

Kom gaan we, al, wat gy wilt, zult gy op my verwérvén.

Staat my by de Prinsés te gaan? zal 't jongske sterven?

PHOENIX.

't Is billyk, dat gy haar bezoekt, én viert, én vleit,

En zweert...

PYRRHUS.

Kom, gaan we, én doen we al 't gene ik heb gezcid.

Einde van het Twéde Bedryf.

DER-

ANDROMACHÉ;
DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

PYLADES, ORESTES.

BEDwing de woede van uwe afgepynde zinnen.
Zyt gy Orestés, die zich zelv' steeds kon verwinnen?
Verdraag dan ...

ORESTES.

Neen, gy geeft me een' buitentydschen raad;
De réden, Pyladés, wraak ik in deezen staat.
Te lang sleep ik myn' straf, én afgemarteld leeven:
Ons staat Hérmioné te schaaken, óf te sneeven.
Ik heb 't beslooten, én voer 't uit, zo haast ik kan.
O ja, ik wil het zo.

PYLADES.

't Is wel, men schaak' haar dan;
'k Stém 't méde; maar bedénk, wélke aarde wy betreed-
den;

Gy geeft u veel te bloot door uwe uitzinnigheden.
Stil tóch de oplopendheid van uw ontrufft gemoed;
Bedwing uw dreigend oog voor alles, wat gy doet.
Dit Hof, de Hofwacht, zélf de lucht, én deeze wanden,
't Vliegt van Hérmionés; 't vliegt al van Pyrrhus han-
den.

Verbérg ten minsten aan haar oog die dolligheid.
Durft gy haar zoeken in dien staat? wat onbescheid?

ORESTES.

Weet ik het? bèn ik voogd van myne ontstelde zinnen?
Zy zyn me ontvoerd; ik zócht de ondankbaare hier
binnen.

Om haar te dreigen, én haar' minnaar, kwam ik hier.

PYLADES.

Wat vruchten hooptge van dit raazen, én getier?

ORES

ORESTES.

Myn Pylades, hoe kan een' ziel 't geweld verdraagen,
 Dat op de reden stórm't met onweérstaanb're vlaagen?
 'k Trouw mórgen, zegthy, met Hérmioné, myn Heer,
 En wil haar van uw' hand, opdat ik u vereer'!
 O hoón! eer zal myn' hand zich in het bloed des wreed-
 den...

PYLADÉS

Gy noemt hem de oorzaak van uw' ramp, ligt zonder
 reden;

En hy, door zynen plicht genoodzaakt, én geplaagd,
 Verdient ligt meer, als gy, met recht te zyn beklaagd.

ORESTES.

Neen, tót myn' wanhoop heeft hy slechts deeze écht be-
 slooten.

Had ik haar niet bemind, hy had haar lang verstooten.

Tót nu toe kon haar oog niet winnen op zyn' ziel,

Nu trouwt hy haar, alleen, omdat zy my beviel.

O spyt! ik had haar weg, haar stuursheid was bewoo-
 gen,

Voor eeuwig waaren wy geweeken uit zyne oogen.

Haar hart, bestreedén, hier van liefde, daar van hoon,

Ontbeerde een' weig'ring slechts, én zy was myne, ó
 Góón!

Zy zag haar' dwaaling, hoorde Orestes spraak, én klag-
 ten,

Beklaagde, én sprak my zelv'; wat kon ik meer verwach-
 ten?

PYLADÉS.

Gelooft gy dat?

ORESTES.

Hoe dan, dus toornig, én ontzind

Op een ondankb'ren?

PYLADÉS.

Nooit was Pyrrhus meer bemind.

Wat meent ge, schoon ze u zelf van Pyrrhus waar gegee-
 ven, Zy

Zy paaide u dan ligt met een' glimp, én waar' gebleeven.
 Geloof me, ik zoude uit spyt van dus myn' min te zien
 Gehoond, in plaats van haar te schaaken, voor haar vliên.
 Hoe! wiltge uw leevenstyd by zulk een' vrouw versly-

ten,
 Die u vervloeken zal, én eeuwig u verwyten,
 Dat zy in Pyrrhus arm zou leggen blyde, én stil,
 Zo gy niet...

ORESTES.

Daarom is 't, dat ik haar schaaken wil.
 Hoe Pyladés, zou 't haar naar wénsch gaan? ik de smarte
 Van eene onnutte woede omdraagen in myn harte?
 Zoude ik verr' van haar vliên opdat ik haar vergeet!
 O neen, ik wil, dat zy de helft lyd' van myn leed.
 Te lang alleen gezucht, alleen beklaagd te weezen
 Verdriet me, ik wil, dat my die wreede eens weér zal
 vreezen:

En dat haar oog, gedoemd te schreijen tót in 't graf,
 Haar wreedheid weér geeve al de naamen, die 'k haar gaf.

PYLADÉS.

Die schoone naam heeft uw Gezantschap dan verkreegen,
 Orest de Schaaker.

ORESTES.

Wel, wat legt'er aan gelegen?
 Schoon Grieken van myn' zórg trok een' gewénschte
 vrucht,

Trekt het een' mind're van myn' traanen, en gezucht?
 En schoon men t' huis myn hoofd met lauw'ren wilde sie-

ren,
 Wat baat het my, zo ik tót spót ben van Epieren?
 Maar luister Pyladés, ei hoor eens, hoe 't my leit
 Op 't harte; ik heb een' walg van myn onnozelheid,
 Welke onweérstaanb're magt, wat Gódheên moogen
 haaten

De onnozelheid, terwyl zy 't kwaad onstrafbaar laten?
 Al 't leed dat my omringt, wyl ik 't niet heb verdiend,
 Ver-

TREURSPÉL. 31

Verwyt den Góón hunne onrechtvaardigheid, myn vriend.
Ik wil hen reden tót die toornigheid verschaffen;
Der straffe eerst waardig zyn, eer zy my te onrecht straf-
fen.

Maar gy, myn Pyladés, hoe zyt ge zo geneigd
Te deelen in den ramp, die my slechts wordt bedreigd?
Uw' vrindschap heeft u lang gewikkeld in myn' rampen:
Ach al te lang! laat my alleen daar tegen kampen;
Schuuw een' eléndigen, vlied Pyladés, én spaar
U zelve, 'k heb nóch vrucht te hoopen van 't gevaar;
Bréng aan de Grieken 't kind, het doel daar zy na haaken.
Gaa heen slechts.

PYLADÉS.

Neen, laat ons Hérmioné gaan schaaken.
Een édelmoedig hart dringt op gevaaren in,
Wat kan de vrindschap niet, gesteeven door de min?
Kom maaken wy den Griek tót onzen aanslag moe-
dig;

De vloot is vaerdig; weêr, én wind is ons voorspoedig.
Ik weet een' donk'ren weg, én gang uit het Paleis:
Gyziet, hoe 't uitkomt op de zee naar wensch, én eisch.
Nóch deezen nacht zal ik uw' buit, eer dat we scheijen,
Door dien verhoolen weg tót in uw schip geleijen.

ORESTES.

'k Misbruik uw' goedheid, maar wyt my dat misbruik
niet,

Om 't medelyden, dat gy hebt met myn verdriet;
Met my eléndige, wien alles gaat begeeven;
Van elk gehaat, én die myns ondanks blyf in 't leeven.
Ach! kón ik u in een gelukkiger geval...

PYLADÉS.

Ei veins maar, én ik zal voldaan zyn heel én al.
Maak niet, dat voor den tyd onze aanslag werd' gewee-
ten,

Gy moet Hérmioné, én haat, én min vergeeten
Alleen tót t'avond toe. Vaar wel, daar komt ze u by.

ORESTES.

ORESTES.

Verzeker my van haar; 'k verzeker u van my.

TWÈDE TOONEEL

ORESTES, HÉRMIÓNÉ, KLÉONÉ.

NU hebt ge door myn' zórg uw' Bruidegom behouwen;

De bruilóft wordt bereid, én Pyrrhus gaat u trouwen.

HÉRMIÓNÉ.

Zo hoor ik, én dat gy my zócht, om 't huwlyksfeest
Zelf voort te zetten; gy verplicht my op het meest.

ORESTES.

Zo geeft gy hem uw hart weér over als voor deezen?

HÉRMIÓNÉ.

Wie had geloofd, dat hy niet ongetrouw zou weezen?

Dat zyne vlam zo spaâ zich openbaaren zou,

Hy weér zou keeren, nu ik hem verlaaten wou?

'k Geloof, dat hy den Griek vreesf stóf tot wraak te geeven;

Dat hem zyn voordeel, niet zyn' min heeft aangedreeven;

En dat myn oog op u had grooter heerschappy.

ORESTES.

O neen, hy mint u, én 't is vrees, nóch veinzery.

Uw oog doet wat het wil, wie kan die kracht verdraagen?

En zonder twyffel dacht gy hem niet te mishaaen.

HÉRMIÓNÉ.

Wat zoude ik doen, myn Heer? myn' trouw was hem beloofd

Van Vader; mag hem die door my weér zyn ontroofd?

Prinsessen moogen zich uit liefde in de Echt niet geeven;

De eer van gehoorzaam zyn is ons alleen gebleeven.

'k Was immers vaerdig om met u van hier te gaan,

In-

Indien 't niet aan myn' plicht, maar wil slechts, had ge-
staan.

ORESTES.

Ha wreede wift gy niet... Maar welk een noodloos klaa-
gen!

Uw hart was 't uwe, én 't stondt u vry, dat op te draagen
Aan dien gy wilde. Ik hoopte, én mist myn' hoop haar wit,
Zo rooft gy my niet, maar misgunt my uw bezit.

Ook is 't myn ongeluk, niet gy, die ik beschuldig;
Maar ik misbruik uw' gunst, gy zyt te zeer geduldig.
Het was uw' plicht; 't is waar. De myne is uwe
vreugd

Niet meêr te stooren met myn' klagte, én ongeneugd.

DERDE TOONEEL.

HERMIONÉ, KLEONÉ.

W At dunkt u van zyn' toorn? was die niet zedig?
HERMIONÉ.
KLEONÉ.

Waarlyk

Zy was 't; maar 't leed, dat zo verkrópt wordt, is ge-
vaarlyk.

'k Beklaag hem, én te meer, omdat hy de oorzaak is
Van uwe trouw, die hem baart zulk een' droefenis;
Want nóch waar Pyrrhus niet tót deeze trouw gedwon-
gen,

Ten waare Orestes hem daar toc had aangedrongen.

HERMIONÉ.

Meent gy, dat Pyrrhus vrees? hy vreezen? wel, voor
wien?

Een volk, dat Héktór nooit durfde onder de oogen zien?
Dat vaak, om 't afzyn van Achil in 't hart beneepen,
Zyn schand'lyk leeven bergde in barrenende schepen?
Dat nóch Héléne aan Troje, én, zonder straf der hoon,
Zou vergen, had haar niet gehaald Achilles zoon?

C

Nee

ANDROMACHÉ,

Neen Kléoné, myn held is meester van zyn' zinnen;
 Hy wil, al wat hy doet; zyn' trouw spruit uit zyn minnen.
 Orestes noeme my vry de oorspronk van zyn' pyn;
 Ik wil nu van zyn' klagt niet onderhouden zyn.
 Myn Pyrrhus keert weërom, zeg, kunt gy uit de trek-
 ken

Myns aangezichts de vreugd myns harten wel ontdek-
 ken?

Ként gy myn Pyrrhus wel? hebt gy wel van zyn daân
 Gehoord? wat wond'ren? maar daar is geen tellen aan.
 Hoe onverfaagd is hy! hy weet niet, als van winnen,
 Hy is bevallig, én standvastig in zyn minnen,
 En zyn' volmaaktheid...

KLÉONÉ.

Veins: uw Medeminnares

Komt u haar' spyt, zo't schynt, zelf klaagen, ó Prinsés.

HERMIONÉ.

Moet zy me nu verbiên myn' vreugde in tóp te trekken?
 Vertrekken we van hier.

VIERDE TOONEEL.

ANDROMACHÉ, HERMIONÉ, KLÉONÉ,
 CEPHISE.

ANDROMACHÉ.

Mevrouw, wil niet vertrekken.

Zo immer nedrigheid bewoog een grootfch gemoed,
 Zo zie hoe Héktórs weëuw valt Pyrrhus bruid te voet.
 Ik kom u hier niet met een weenend oog benyden
 Een hart, dat zich aan uw bekoorlykheên komt wyden;
 Neen, door zyns Vaders hand zag ik ter neêr geveld,
 Op wien ik all' myn' hoop voor eeuwig had gesteld.
 Die zuiv're vlam, alleen voor Héktór aangestooken,
 Is, toen myn Héktór sturf, met hem in 't graf gedooken:
 Maar ik heb noch een' zoon, én de één, óf de and'ren dag
 Be-

Bespeurt gy lichtlyk mede eens, wat een zoon vermag;
Dóch 'k hoop niet, dat gy ooit zult weeten, welk een
lyden

Ons om't gevaar eens kinds, wat angft ons komt bestry-
den,

Wanneer van al den fchat, die immer hart beviel,
De laatste ontroofd wordt aan een troostelooze ziel.
Ach! toen de Trojers, moê van tien jaar kryg te voeren,
Uws Moeders dood uit wraak in heete tooren zwoeren,
Maakte ik dat Héktór haar befchermde; gy kunt nu
Het zelfde doen, berg gy zyn' zoon, het ftaat aan u.
Of vreeft men voor een kind beroofd van hulp, én vrin-
den;

Laat ons een toevlugt dan op eenig eiland vinden.
Daar bann' men my met hem, 'k zal derwaards gaerne
gaan

Hem fchreijen leeren, én nooit na de wraak te ftaan.
HERMIONÉ.

'k Begryp uw' droefheid; maar gy weet, Mevrouw, myn'
plichten

Zyn, als myn Vader fpreekt, het zwygen, én het zwichten.
't Is hy, die Pyrrhus dryft tót de oorzaak van uw' smart.
Maar gy vermoogt veel meer, dan ik, op Pyrrhus hart;
Zo die wil, dat uw zoon zal in het leeven blyven,
Dat hy het vonnis velle, ik zal het onderfchryven.

VYFDE TOONEEL.

ANDROMACHÉ, CEPHISE.

Die wreede voegt de fmaad nóch by haar' weigering.
ANDROMACHÉ.

CEPHISE.

Indien men Pyrrhus op haar' raad eens onderging;
Een lonk zou haar, én ligt gantsch Grieken wérk berei-
den:

Maar daar komt Pyrrhus zelf.

ANDROMACHÉ.

ZESDE TOONEEL.

PYRRHUS, PHOENIX, ANDROMACHÉ,
CEPHISE

Waar heen gaat gy my leiden?
Verwachtte de Prinses my hier ter plaatse niet?

PHOENIX.

Ik dacht het.

ANDROMACHÉ *tegens* CEPHISE.

Zie, vermag myn oog op Pyrrhus iet.

PYRRHUS.

Wat zegt ze?

ANDROMACHÉ.

Groote Godn, hoezyt ge dus verbolgen?

Elk vliedt voor my.

PHOENIX.

Laat ons Hérmioné gaan volgen.

CEPHISE.

Waar toedit zwygen? breekt uw opzét, spreek den Held.

ANDROMACHÉ.

Hy heeft myn' zoon beloofd.

CEPHISE.

Nóch niet ter hand gesteld.

ANDROMACHÉ.

Zyn sterven is bestemd; donuitspreekb're elenden!

PYRRHUS.

Verwaardigt zy wel ééns haar oog na my te wénden!

Wat trótsheid!

ANDROMACHÉ.

Zie, myn' klagt verbittert hem, kom straks,
Gaan wy van hier.

PYRRHUS.

Men geef den Griek Astyanax.

ANDROMACHÉ.

Eiblyf! wat maakt ge? eilaas! gy waart tót nu de hoeder
Myns

Myn kinds, nu geeft ge hem ter dood; ei geef de moeder
Ook over, wien gy straks nóch uwe vriendschap zwoert.
Is alle erbarming zo uit Pyrrhus hart vervoerd?

Ik bid vergiffenis; ei Pyrrhus, spaar hem 't leeven.

PYRRHUS.

Uw' bede komt te laat; myn woord is weg gegeven.

ANDROMACHÉ.

Helaas! gy tartte flus om my zo veel gevaar.

PYRRHUS.

Toen was ik blind, Mevrouw; nu zien myne oogen klaar.

Toen stondt het in myn' magt Astyanax te bergen;

Maar uwe trótsheid wilde aan my die gunst niet vergen.

Nu is 't te laat.

ANDROMACHÉ.

Deede u myn zuchten niet verstaan,

Hoe 'k vreesde, dat gy my uw' bystand afzoudt slaan?

Myn' staat kwam my in 't hoofd, én wat ik was voor
deezén.

Vergeef het my, vreesde ik u moeiljelyk te weezen.

Gy ként eens Konings hart. Ach! buiten u alleen,

Omhelste Andromaché nooit eens verwinnaars been!

PYRRHUS.

Oneen; gy haat my tót in 't binnenst' van uw harte;

In 't minste aan my verplicht te weezen doet u smarte;

Uw zoon zelf, nu het wit van uw' beneepen' ziel,

Waar 't van uw' haat ligt, zo ik hem in 't leeven hiel.

Verachting, haat, én hoon, 't komt me al gelyk'lyk praa-
men;

Gy haat my meer, Mevrouw, dan al de Grieken saamen.

Voldoe dien éd'len toorn én voé die tót uw' straf,

Ik gaa, vaar wel.

ANDROMACHÉ.

Ik volg myn' Héktór in zyn' graf.

CEPHISE.

Mevrouw.

ANDROMACHÉ.

Heb ik hem nóch iets meerders voor te leggen?
Hy is de bron myns leeds; behoef ik 't hem te zeggen?
Myn Heer, aanschouw, aanschouw myn' jammerlyken
stand;

Ik zag myns vaders dood, 'k zag Troje in lichten brand;
'k Zag al myn' broeders door het wreede lemmer sneeven;
Ik zag, hoe deerelyk myn Héktór raakte om 't leeven;
Men voerde mynen zoon, én my gevangen heen.

Ik leef, én ly 't; maar 'k leef, én ly 't om hem alleen.
Ja, dat nóch meer is, 'k heb my zelven troosten kunnen.
Wyl 't lóts ons, in uw' dienst te leeven, wou vergunnen.
'k Was bly, dat, wyl myn' zoon, gesprooten uit een' ry
Van Vórstén, dienen moest, diende onder uw' voogdy.
Zyn' kerker, maakte ik staat, zou hem tót toevlucht strek-
ken.

Vórst Priams ootmoed konde uws vaders gunst verwek-
ken;

'k Verwachtte van den zoon nóch meer bescheidenheid.
Vergeef 't my, Héktór, heb ik my te veel geveleid;
'k Durfde op uw' vyand niet, als dapperheid, vermoeden;
En dat hy was te fier, om op een kind te woeden.
Ach, was hy fier genoeg! én gunde hy ons 't graf,
Dat myne plicht, én zórg aan uwe doodbus gaf;
En deed' hy, staakende zyn' haat, én onze élénden,
Vereenigd in die tombe, ons droevig leeven énden!

PYRRHUS.

Gaa, wacht me, Phoenix.

ZÉVENDE TOONEEL.

PYRRHUS, ANDROMACHÉ, CEPHISE.

PYRRHUS.

BLyf, Mevrouw, én zie my aan.
Het kind, daar gy om schreit, is u nóch toe te staan.
Ik

Ik zie myns ondanks, door uw' traanen te verwekken,
 Dat zy tót wapens, om my te bevechten, strekken.
 'k Dacht, dat myn' komst uw haat én tooren wetten zou.
 Maar slaa uw toornig oog eens op my neêr, Mevrouw;
 En zie eens, óf het myn, zweemt na een' straffen rechter.
 Waar zweemt het meer na, na uw' toevlucht, óf bevechter?
 Hoe, port ge my dan, om u zelve te verraân?
 Ter liefde uws zoons, min my wêerom, óf 't is gedaan.
 Ik zelf, ik noodig u, om hem het lyf te bergen.
 Zal ik al zuchtende, u, Mevrouw, zyn leeven vergen;
 Begeert ge, dat ik u om 't jongske vall' te voet?
 Berg gy zyn lyf, het staat aan u, zie, wat gy doet.
 Ik breek de kéten van zo veel' gewoorene eeden,
 'k Haal op myn' hals den haat van all' de Grieksche stéden;
 'k Verzénd Hérmioné, en druk haar zulk een' hoon
 Op 't voorhoofd, in de plaats van een' beloofde kroon;
 'k Lei u ter Tempel, daar zy Koningin moest worden;
 De Rykskroon zal uw' kruin, in plaats van haare, om-
 gorden;

Zyn dat aanbiedingen, die te verachten staan?
 Mevrouw, ik zeg 't u, gy moet heerschen, óf vergaan.
 Myn hart, vol wanhoop, nu een jaar lang afgeslagen,
 Kan die onzekerheid zyns lóts niet meer verdraagen.
 Al lang genoeg gevreesd, gezucht, gedreigd, getracht.
 Ik sterf, zo ik u mis, maar ook zo 'k langer wacht.
 Bedénk u wel, ik gaa; maar kom u straks geleiden
 Tot in den Tempel, daar uw' zoon my zal verbeiden.
 Mevrouw, daar zult ge my gedweeg zien, óf ontzind,
 U kroonen, óf het hart doorstooten van uw kind.

A C H T S T E T O O N E E L.

CEPHISE, ANDROMACHÉ.

MEVrouw, ik wist wel dat gy nóch, gelyk voor dee-
 zen,

In spyt van Grieken, van uw lóť zoudt meester weezen.

ANDROMACHÉ.

Helaas! waar spreekt gy van? wat schiet my over, als
Te stemmen, dat men bréngē Aftyanax om hals!

CEPHISE.

Uw' liefde is Héktor nu ten uitersten gebleeken.
Hy zoude uw' straffe deugd ligt houden voor gebréken,
Ligt zélf u raden tot die opgedrongen trouw.

ANDROMACHÉ.

Hoe, dat ik Pyrrhus tót zyn' nazaat kiezen zou?

CEPHISE.

Ja, om het hoofd zyns kinds niet te verwaareloozen.
Of meent ge, dat daarom zyn' bleeke schim zou bloozen?
En hy u houden zoude uit eens verwinnaars bed,
Dat u weêrom zo hoog, als uw voorouders zet?
U meester maakt van alle uw' vyanden te gader?
Hem doet vergeten, dat Achillés was zyn vader?
En al de daaden, die hy immer heeft verricht?

ANDROMACHÉ.

Dit werk, schoon hy 't vergeet, is my van meer gewigt.
My heugt nóch, welk een' dood myn Héktor moest be-
zuuren,

Die, zonder lykeer, wierd gesleept om onze muuren;
Hoe Héktors vader door zyn staal viel voor myn voet
Aan 't outaar, dat hy vatte, én verwde met zyn bloed.
Dénk eens, Céphise, dénk eens aan dien nacht der nachten,
Die eeuwig den Trojaan zal blyven in gedachten.
Verbeeld u Pyrrhus eens; hoe met een woedend oog,
Hy op het licht der vlamme, als dol, het hóf doorvloog;
Zich maakte een' weg, door all' myn broeders, die hy velde,
En dus den Grieken een verdoemlyk voorbeeld stelde.
Hoe tróts de winnaar schreeuwde, én lust schepte in de
klagt

Der stervenden, wien 't vuur, én staal om 't leeven bragt.
Dénk, hoe ik was ontsteld, wanhoopende, én verlégen.
In zulk een' schyn kwam ons Achilles zoon eerst tégen.

Dit

Dit zyn de daân, waarom ik steeds in traanen smilt;
 Dit is de Bruidegom, dien gy my geeven wilt.
 Hoe? zoude Andromaché deel hebben aan die schande?
 O neen, hy neem' veeleer ons tót zyne offerhande;
 Nooit schold ik hem de schuld van zo veel jammer kwyt.

C E P H I S E.

Kom gaan wy dan uw' zoon zien slagten, 't is hoogtyd,
 Men wacht alleen naar u. Wel hoe? gy schynt te schrikken.

A N D R O M A C H É.

Ach, moet ge my met dit gedénken 't hart doorprikken!
 Céphise zoude ik hem zien sterven? ik den zoon
 En 't beeld van Hektór, all' myn's harten lust, zien doón!
 Hy is het eenig pand van Hektórs trouwe, én minne.
 My heugt, helaas! die dag, dat hy, te fier van zinne
 Achilles zócht, een reis die my zo zuur bekwam,
 Dat hy het kleine kind eerst in zyne armen nam;
 Myn lieffte, zaid' hy, wyl ik schreide, én hy myn' traanen
 Afdroogde, niemand kan zich onverwinn'lyk waanen.
 Ik laat u onzen zoon, zoo teêr van ons bemind.
 Indien ik sterf, dat hy in u zyn' vader vind',
 Indien 't geheugen van onze écht u 't bloed in de ader
 Verkwikt, zo toon den zoon, hoe lief u was de vader.
 En zoude ik lyden, dat men zo dat bloed vergiet?
 De Trooische Koningsstam gaa in die telg te niet?
 Ontménfchte Koning! moet hy myne misdaad boeten?
 Ik haatte u, maar zal hy dien haat bezuuren moeten?
 Verweet hy u de dood der zynen immermeer?
 Nooit bragt de kénis van zyn' rampen hem zo veer.
 Maar ach! myn zoon, gy sterft, houdt myne hand den dégen;
 Daar u de wreede meê te slagten dreigt, niet tégen.
 Zoude ik u sneuv'len zien, daar ik u redden kan?
 Gy zult niet sterven; ach! myn hart verschrikt 'er van!
 'k Gaa Pyrrhus spreken; neen, myn' staat wil 't niet
 gehengen?
 Doet gy 't Cephise.

CEPHISE.

Maar, wat boodfchap zal ik bréngen ?

ANDROMACHÉ.

Zeg, dat des moeders liefde, én zucht tot haaren zoon ...
 Maar zou 't in Pyrrhus hart beftemd zyn hem te doôn ?
 Een' dolle liefde zou die Pyrrhus zo vervoeren ?

CEPHISE.

Befluit; zyn' wéderkomst zal anders u ontroeren.

ANDROMACHÉ.

Wel, gaa, verzéker hem ...

CEPHISE.

Waar van ? van uwe trouw ?

ANDROMACHÉ.

Ach! is ze wel aan my, fchoon ik die geeven wou ?
 O afch van Hektór! ô Trojaanen! ô myn Vader!
 O zoon! geen doodsangft raakte een' moeder immer nader!
 Kom gaan we.

CEPHISE.

Waar, Mevrouw ? én wat befluit ge dan ?

ANDROMACHÉ.

Raadpleegen op het graf, én doodbus van myn' man.

Einde van het Dérde Bedryf.

V I E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

C E P H I S E , A N D R O M A C H É.

C E P H I S E.

IK twyffel niet óf 't is uw Hektór, die van binnen
 Uw' ziel beweegt, én dus verandert uwe zinnen.
 Hy wil, dat Troje eens weêr verryze door den moed
 Van dit gelukkig kind, dat hy u spaaren doet.
 Gy hoort, hoe Pyrrhus u belooft het jongskens leeven :
 Hy wacht alleen één woord, om 't kind u weêr te geeven.
 Mevrouw, geloof zyn' drift; om uwe wédermin
 Verbant hy roem, én staat, én plichten uit zyn' zin.
 Hy geeft u macht op zich, én all' zyne onderzaaten;
 Verdient die winnaar, dat men hem zo bits zou haaten ?
 Op Grieken is hy fel gebeeten om hunn' wraak;
 En neemt de zaak uw's zoons ter harte, als zyne zaak;
 Hy komt hunn' woede voor; mist, om hem te bewaaren,
 Zyne eigen' lyfwacht; ja hy wil zich zelv' niet spaaren;
 Maar men verwacht u in den Tempel, om de Goôn...

A N D R O M A C H É.

Ik zal 'er komen; maar bezoeken we eerst myn' zoon.

C E P H I S E.

Wat haast heeft dit, Mevrouw? hier naa zult gy hem
 kunnen

Bezoeken naar uw' luff; wie zal het u misgunnen?
 Geef aan uw' gunst, én vreugd, dan vry een open veld,
 Als niemand uw bezoek meer gade slaat, óf telt.
 O! welk een' vreugd is 't, dat ge uw kind moogt op
 zien wassen,

Niet om, gelyk een' slaaf, op zynen Heer te passen;
 Maar als zyne ouders, om te heerschen, én gebiën!

A N D R O M A C H É.

Neen, neen, Céphise, gaan wy hem voor 't laatste zien.

C E -

CEPHISE.

O Godn! wat zegt ge?

ANDROMACHÉ.

Ach myn' Céphise, ik zal my uiten;
 En 't gene ik in myn hart besluit, voor u ontsluiten.
 Uw' trouw is my heel klaar gebleeken in myn' pyn;
 Maar beter, dacht ik, dat ik u bekénd zou zyn.
 Kan 't in u komen, dat ik ongetrouw zou weezen
 Een' Egemaal, wiens ziel in myne schynt verreezen?
 Zoud ik zo veele doón ontrusten gaan in 't graf,
 Uit inzicht van myn' rust? gelooft gy my zo laf?
 O neen, aan Héktórs afch heb ik myn' min gezwooren;
 Dies red ik slechts zyn' zoon, die anders gaat verlooren.
 Want Pyrrhus zweert my 's kinds bescherming met zyn'
 trouw?

Eene eed, waar méde ik my geheel te vréden houw.
 Ik kén hem, hy is zo oprécht van hart, als heftig,
 En wat hy immermeer belooft, volvoert hy deftig.
 Ook steun ik op de wraak der Grieken; hunne haat
 Zal Pyrrhus prikk'len tót bescherming van myn zaad.
 'k Zal dan aan Pyrrhus, wien ik my moct overgeeven,
 Het overig beloop verzék'ren van myn leeven.
 Ik zal hem, met de trouw te ontfangen van zyn' hand,
 Verbinden aan myn' zoon met een onbreekb're band.
 Maar, dit gedaan, zal 't aan myne eigen' hand niet schorten,
 't Verfoeilyk ov'rig deel myns leevens af te korten;
 My kwytende, terwyl ik íchand, nóch opspraak ly,
 Aan Pyrrhus, aan myn' zoon, aan myn' gemaal, aan my.
 Zulk eene onnooz'le list heeft myne min verzonnen;
 Hier toe heeft Héktór my in 't eind beweegen konnen;
 By wien myn' veege ziel met vreugd ten graave duikt,
 Cephise, én 't voegt u, dat gy my myne oogen luikt.

CEPHISE.

Ach! dénk niet, dat ik u zou kunnen overleeven!

ANDROMACHÉ.

Neen, leef, én wacht u dit gebód te wederstreeven.

Uw'

Uw'zorg vertrouw ik al myn' schat, én eenig goed.
 Ach! leefde ge ooit om my, leef nu om Héktórs bloed.
 Ei, weiger niet het bloed van Troje te bewaaken;
 Want aan veel' Koningen zult ge u hoognoodig maaken.
 Houw't oog op Pyrrhus, maak, dat hy zyn eed niet breek;
 En dat men zomtyds ook van my, is't noodig, spreek:
 Hou hem myn huw'lyk, en zyne eed steeds in gedachten;
 Dat hy uit plicht, én eer die eeden moet betrachten;
 Dat ik, die mynen zoon hem naalaat, elk doe zien,
 Hoe 'k Pyrrhus acht, én dat ik haat, nóch wraak verdien.
 Doe mynen zoon de daân van zyn' voorouders kénnen;
 En moedig hem langs die beroemde baan te rénnen.
 Vertél myn' zoon wat hen befaamd maakte, én gevreesd;
 Maar meerder wat zy deén, dan wat zy zyn geweest.
 Spreek hem geduurig van de deugd van zynen vader:
 En somtyds ook van my; helaas! wien raakt hy nader?
 Maar dat hy op de wraak niet dénke: want hy heeft
 Een' meester, wien hy dank moet weeten, dat hy leeft.
 Hy boog' niet op zyn' stam, al spruit hy uit de beste,
 Uit Héktórs stam, hy is het overschót, het leste.
 En om dat overschót raakte ik op éénen tyd
 De prikkels van myn' haat, én min, ja't leeven kwyt.
 CEPHISE.

Ach!

ANDROMACHÉ.

Vólg my niet, indien uw' ziel, te sterk bewoogen,
 Zich zelv' niet toevertrouwt't bedwingen van uwe oogen.
 'k Hoor iemand, króp u in, én dénke dat aan uw' trouw
 Alleen hangt al't geluk van Héktórs zoon, en vrouw.
 Het is Hérmioné, laat ons haar bitsheid vlieden.

TWEDE TOONEEL.

KLÉONÉ, HERMIONÉ.

IK kan niet dénken, wat die stilheid mag bedieden.
 Gy zwygt, Mevrouw, én schynt niet eens ontroerd van
 geest, Schoon

Schoon gy van Pyrrhus zyt zo slecht onthaald geweest.
 Kunt ge in dien euv'len storm u zo te vrede geeven?
 Gy pleegt, om 't peinzen op Andromaché, te beeven;
 En sel te ontvonken; in uwe oogen blaakte een' vonk
 Van toorne, als Pyrrhus haar vereerde met één' lonk.
 Nu trouwt hy haar, én durft, u hoonende, vertreeden,
 Met haar te trouwen, zyn' belóften, én zyne eeden;
 En uwe mond blyft stom, én heeft noch tong, noch stem,
 Om u met schelden te beklagen over hem?
 Ik vrees die stilheid; ach! die kalmte doet my schroomen,
 Het waar veel béter, dat...

HERMIONÉ.

Doet gy Orestes komen?

KLÉONÉ.

Hy komt, Mevrouw, hy komt; gy zult hem daat'lyk zien,
 Verlangende uw' bevel afwachten op zyn' kniën;
 Hy trooft zich zonder loon zyn' dienst u op te draagen;
 Uw oog zal, stel het vast, Orestes staâg behaagen.
 Daar is hy.

DERDE TOONEEL.

ORESTES, HERMIONÉ, KLÉONÉ.

ORESTES.

ACh, Mevrouw! mag 't eind'lyk eens geschiên,
 Dat ik, u zoekende, u gehoorzaam bèn, én dien?
 Of vleidt me een' valsche hoop? beweegt u myne smarte,
 Dat gy me ontbiedt? voelt gy ontroering in uw harte?
 Mag ik gelooven, dat ge uw oog ontwapend vindt
 Van toorne?

HERMIONÉ.

'k Wil eens zien, óf gy me oprecht bemint.

ORESTES.

Of ik u minne! ô Goôn! zo veel vertwyffelde eeden,
 Myn' vlucht, myn' weêrkomst, myn ontzag, myn' dol-
 lighéden,

Myn'

Myn' wanhoop, dit gezicht, dat steeds in traanen smelt,
Wat zyn 't als tékens van de liefde én zyn geweld?

HERMIONÉ.

'k Geloof het; wreek me slechts.

ORESTES.

Welaan, ik zal u wreeken.

Moet ik het oorlógsvuur in Grieken weér ontfteeken?

Moet onze lóf daar in bestaan, dat wy bekleén,

Ik Agamemnons naam, én gy die van Heleen?

Kom, laat ons dan den ramp van Troje in Grieken wrek-
ken;

En geen verbafterd zaad van beider oud'ren strekken.

Kom, vlieden we, ik bèn reê.

HERMIONÉ.

Neen blyven we, myn Heer.

Men zoek zo verr' geen wraak van myn' beleedigde eer.

Hoe, zoude ik lyden dat men my hier zou vrachten,

En langzaam, verr' van huis, myn' wraak, hunn' straf
verwachten?

Ik hoopen op het lóf, op de uitkomst van een' stryd,

Daar de gerechtste zaak in 't eind vaak onrecht lydt?

O neen; op myn vertrek moet gantsch Epiren weenen:

Wilt gy my wreeken, wreek my daatelyk; gaa heenen;

Al uw gemar neem ik voor weig'ring; gy verkwist

Maar tyd; vlieg vaerdig na de kerk; vermoord...

ORESTES.

Wieis't?

HERMIONÉ.

De Vórst.

ORESTES.

De Vórst?

HERMIONÉ.

Gy schynt te wankelen, te schroomen;

Gaa heen vry, gaa, én vrees dat ik u weér doe komen:

Haal my geen rechten op, die 'k willens gaa voorby;

't Misstaat u Pyrrhus te rechtvaerdigen voor my.

O-

ORESTES.

Ik hem rechtvaardigen? ô neen, Mevrouw, uw' goedheid
Maakt hem misdaadig; vult myn' boezem met verwoed-
heid.

Neen, wreeken we ons; maar in een' schandelooser schyn.
Laat ons zyn' vyanden, én niet zyn' moorders zyn;
Laat ons met eenen van zyn' neêrlaag zeegenpraalen.
'k Ben hier gestierd, maar niet om Pyrrhus hoofd te haalen,
Ik nam het ampt van dit gezantschap niet op my,
Om my te kwyten door verraad én moordery.
In aller Goden naam, laat Griekenland hem straffen,
Ende algemeenezaak hem loon naar werk beschaffen,
Denk, dat hy Koning is; dat zulk een woord genoemd...

HERMIONÉ.

't Zy u genoeg, dat ik hem heb ten val gedoemd;
Dat ik een vonnis, tót herstelling myner eere,
Door hem beleedigd, van Orestes hand begeere;
Dat gy Hermioné met hem te slagten wint?
En eind'lyk, dat ik haat hem, dien ik heb bemind.
'k Verberg't niet; hy geviel myn' noch niet lang geléden;
't Zy dan door Vaders last, of eigen zinlykhéden,
't Is évenveel; zie toe, dat ge op uw' zaaken let.
In weêrwil van myn' min, zo schand'lyk afgezét,
In weêrwil van de walg, die my zyn' misdaân geeven,
'k Vergaf't hem alles ligt, indien hy bleeve in 't leeven.
Vertrouw geen gramschap die zo weiff'lende is, myn Heer:
Want sterft hy héden niet, 'k min hem ligt mórgen weêr.

ORESTES.

'k Zal hem de hoop van die vergiff'nis wel beletten,
Zyn' dood staat vast; maar zeg, hoe is die voort te zetten.
Men helpt zo op een sprong een' Koning niet aan kant.
Wat veilig middel, dat de Vórst werde aangerand?
'k Stel in zyn koninkryk zo éven eerst myn' voeten,
En wilt ge, dat myn' hand het daat'lyk om zal wroeten:
De Vorst moet sterven, én opdat men dat beschikk',
Geeft gy me slechts één' dag, één uur, één oogenblik;
En

En wilt nóch, dat ik hem afmaake in ieders oogten.
 'k Ben vaerdig tót zyn' straf, maar zo gy kunt gedooogen
 Een weinig uitstels, én dat ik my mag beraàn
 Op plaats, én wys, hoe ik den manslag moet begaan,
 Zo moogt ge u van zyn' dood deez' nacht verzékerd hou-
 wen.

H E R M I O N É.

Maar midd'lerwyl zou hy met Héktórs wéduw trouwen.
 Reeds is hun ceertroon in den Tempel opgericht,
 Myn' hoon bevéltigd én zyn' misdaad in het licht.
 Waar wacht men na? hy schynt u zelf zyn hoofd te bieden,
 En treedt ter feeste, alleen verzeld met édellieden,
 Zyn' lyf, én hófwacht houdt omsingeld Héktórs zoon;
 En Pyrrhus geeft zich bloot aan de arm, die hem wil doón.
 Wilt gy, zyns ondanks, hem het schuldig leeven spaaren?
 Gaa liever al myn vólk, én 't uw' by één vergaären,
 Beweeg uw' vrienden, al de myne zyn bereid.
 Ik word van hem veracht, gy wordt van hem misleid;
 De Grieken, om dien hoon zo wel, als wy, ontsteeken,
 Verlangen, zich aan dien meineédigen te wrecken.
 Spreek, én myn vyand kan zyn' val niet wéderstaan,
 Of liever, laat alleen de Grieken maar begaan.
 Gaa gy hen voor, óf vólg hen in dien éd'len tooren,
 En kom my niet, als in zyn bloed geverwd, te vooren;
 Gaa heen, én in dien staar wees zéker van myn hart.

O R E S T E S.

Maar dénk, Mevrouw...

H É R M I O N É.

Myn Heer, 't is al te lang gemard;
 'k Onsteek in toorn om al die rédenkavelingen;
 'k Geef u de midd'len om u in myn' gunst te dringen,
 'k Geef raad tót uwe rust; maar gy hebt in den zin
 Niets te verdienen, én te klaagen steeds van min.
 Gaa heen, roem elders uw' standvastigheid; gaa doolen
 Op nieuws, laat my de zórg van myne wraak bevolen.
 'k Bén in myn hart beschaamd, om 't uitén van die gunst.

Het afflaan van een' beê wordt by de minnaars kunst.
Ik zal hem, zonder u, wel in den Tempel vinden,
En doen, 't geen gy om my geen moed hebt te onderwin-
den.

Ik zal hem (fchoon myn' klagt niets op Orestes won)
Zelf 't hart wel treffen, dat ik nimmer raaken kon;
Dan myn' bebloede vuist voorts op my zelve wenden,
En, 't zy u lief, óf leed, ons bei ten grave zénden.
Het zal my, hoe ik ook gehoond bèn, minder pyn
Met hem te sterven, als met u te leeven, zyn.

ORESTES.

Neen, hy zal dat geluk niet van uw' hand verwerven;
De Koning zal geen dood, dan van de myne sterven.
Uws vyands bloed moet door Orestes zyn gespild,
En gy zult mynen dienst érkennen, zo gy wilt.
Wat zeg ik? zo gy wilt! Ei, laat ik hoopen moogen;
Verschoon een' minnaar, wien de zinnen zyn vervloogen,
Wien boven zyn geluk, 't gelukkig sterven kwelt
Van een ondankebre, omdat uw mond zyn vonnis velt.

HERMIONÉ.

Gaa heen slechts, én laat my voor uw' vergelding zórgen;
Maar dat de vloer ter vlucht vervaardigd werd voor mór-
gen.

VIERDE TOONEEL.

KLÉONÉ, HERMIONÉ.

MEvrouw, gy vliegt in uw bederf: zo groot een' zaak ...

HERMIONÉ.

Ik lach met myn bederf, én doel slechts op myn' wraak.
Ja 'k twyffel zelfs, al zal hy zyn belóften houwen,
Of ik 't op and're, als op my zelve moet vertrouwen.
De Vórst is in zyn oog min schuldig, dan in 't myn'.
Ook kan hy faalen, én myn' hand zou wiffer zyn.
Ach, wat vermaak, mogt ik my zélve aan Pyrrhus wreeken!
Myn'

Myn'hand befchouwen, met's verraaders bloed beftreeken!
Mogt ik, tót meerd'ring van myn' vreugd, én zyne pyn,
Zyn minnarés verbiên by zyne dood te zyn!

Deed hem Orestes mond, als hem zyn hand aanrandde,
Tóch weeten, dat hy sturf alleen myne ófferhande!

Gaaheen, én zeg hem, dat de ondankb're weeten moet,
Het is myn haat alleen, niet Grieken, die 't hem doet.

Gaa; vlieg, myn' Kléoné, myn' wraak is gansch verlooren,
Ten zy hy stervend' weet, dat ik zulks heb beſchooren.

K L É O N É.

'k Zal u gehoorzaam zyn, maar wie komt daar? beſchouw;
Wie dacht dit? Góden! 't is de Koning zelf Mevrouw.

H E R M I O N É.

Gaa, vólg Orestes, vlieg; én zeg, kunt gy hem vinden,
Hy moet, voorhy my ſpreeke, óf zie, niets onderwinden.

V Y F D E T O O N E E L.

P Y R R H U S , H E R M I O N É , P H O E N I X .

P Y R R H U S .

'k **Z**iegy verwachtte my hier niet, Mevrouw; én 't
ichynt,

Dat myne komſt uw hart geheel ontroert, én pynt;
Maar dénkt niet, dat ik hier kom, om met ſchyn van réden
Voor u myn' misdaad te verbloemen, óf bekleeden.

't Is my genoeg, dat my myn hart in 't heim'lyk doemt.

't Gene ik niet eerlyk achtte, én heb ik nooit geroemd.

'k Trouw met een' Trojaaninne, én wil het niet ontkénnen,

Dat ik myn' trouwbelófte aan u, daar door gaa ſchénnen.

Een ander zeide u ligt, dat buiten ons, in 't veld

Voor Troje, onze écht wierd door onze ouders opgeſteld,

En, zonder onze liefde in 't minſt eens raad te vraagen,

Dat gy aan my, én ik aan u wierd opgedraagen.

Maar neen, Mevrouw; ik heb hun woord geſtand gedaan,

En nam het huuwelyk door myn' Gezanten aan.

Verr' van 't herroepen, heb ik zélf u in myn' paalen,

Als myn' verloofde, doen door myn' Gezanten haalen.
 En schoon een ander oog alreé de plaats in 't hart
 Bezet had, én myn ziel bestórmde, én hield benard,
 Myn opzét échter was, die nieuwe vlam te dooven;
 Ik dócht, myn woord komt met gemak dien tógt te boven.
 'k Ontfing u in myn ryk, gelyk een Koningin,
 En hoopte dat myn eed voldoen zou voor myn' min.
 Maar ach! myn' min wou dit niet dulden. 'k Word ge-
 dreeven,

Om Héktórs weduw, die my vloekt, myn hart te geeven.
 Wy sleepen tégens wil, de één de and're na 't altaar,
 Opdat ons beide daar de Trouw voor eeuwig paar'.
 Scheid my, Mevrouw, scheld een' verraader, die 't wil
 weezen,

Hoewel by 't is met schaamte; ik zal 't verwyf niet vreezen.
 Neen, verr' van klaagen, dat uw' toorn' my onrecht doet,
 Zal ik door schelden, troost ontfangen in 't gemoed.
 Geef me al de naamen, die trouwloozen zyn te geeven.
 Ik vrees uw zwygen meer, dan vloeken; 'k heb misdreeven;
 Myn schuldig hart vol van getuigen, vol van spyt,
 Verwyf my zo veel meer, als gy my min verwyf.

HERMIONÉ.

Het is my lief, dat gy uw' schuld niet wilt verbloemen;
 Maar door bekénitnis u eigen zelveu doemen,
 En, wyl gy tóch den band van uw' belóften breekt,
 Dat ge, als misdaadiger, uw' misdaad tégen spreekt.
 Ook is 't geen réden, dat zoo groote Helden zouden
 Zich binden aan de wet van slaafsch hun woord te houden.
 Neen, de ontrouw kittelt u; gy hebt me slechts gezócht,
 Omdat gy u daar van by my te roemen dócht.
 Hoe! zonder dat u plicht, óf eer, óf iets verbindé,
 My aan te zoeken, daar ge Andromaché beminde,
 My weér verlaaten, weér verzoeken, gaan weér heen
 Van Héktórs wéduw, na de dóchter van Helsen;
 Dan een' Prinses, én dan weér een' Slaavin te kroonen,
 Zich dan van Troje, dan van Grieken vyand toonen;

Past

Paft eenen Held wel, die na recht, nóch réden hoort,
 En meefter van zich zelv', geen flAAF is van zyn woord.
 Opdat hy zyne Bruid zou dienft doen, én behaagen,
 Kreunt hy zich niet den naam van trouweloos te draagen.
 Zyne éd'le moed dingt na myn traanen, opdat hy
 In de armen van zyn' Bruid zich om myn druk verbly'.
 Hy wil niet, als met zulk een eernaam wéderkeeren.
 Maar 't zoude op eenen dag uw vreugd te zeer vermeéren;
 En, zonder dat gy na geleende tytels zoekt,
 Genoegt ge u niet aan die, waarom men u vervloekt?
 Hoe Hektórs vader, krom van oude, wierd doorreegen
 In 't midden van zyn krooft, gefneuveld door uw' dégen,
 Die 't ov'rig bloed zócht, (wyl uw wreedheid woedt, én
 hól't)

't Geen door de jaaren in zyne ad'ren was geftóld;
 Dat gy oud Troje in bloed deedt zwemmen, én verbran-
 den,

Dat gy Polyxena, een' maagd, met eigen' handen
 Vermoorde, in 't aanzien van den Griek, die 't werk
 verdoemt.

Wat kan men weigeren aan daaden, zo beroemd?

PYRRHUS.

Mevrouw, gy weet wel, dat die onbefcheiden' tooren
 Sproot uit een' drift van u te wreeken naar behooren;
 Dit inzicht gaf my al dat bloedverftorten in.

Maar Stellen we, is 't uw' wil, 't voorleedene uit den zin.
 Ik dank den Hémel, dat uw' koelheid my doet merken
 De onnozelheid, van 't geen myn' min kwam uit te werken.

Ik was te vaerdig om myn' min te dwingen, én
 'k Bevind in 't einde, dat ik u, nóch my recht kén.

'k Zie, myn berouw heeft u in nieuwen toorn ontsteeken:
 Want die niet mint, acht ook geen ontrouw voor gebre-
 ken;

Gy hoopte my niet steeds in uwen dienft te zien;

'k Mecnde u te hoonen; maar ik doe u dienft miſſchien.
 Myn hart was niet voor u, nóch 't uw' voor my gebooren;

Heb ik myn' plicht gevolgd, gy volgde het behooren;
Ook drong u tót myn' min geen groote réden aan.

HERMIONÉ.

Heb ik u niet bemind, wat heb ik dan gedaan?
'k Verwierp om uwent wilde trouw van zo veel' Groo-
ten,

En kwam u vinden tót in Buthrót met myn' vlooten;
Ik bèn, ik blyf'er nóch, hoe schóts men my onthaalt.
'k Heb al myn' volk belast, hoe zeer 't in 't heim'lyk finaalt,
Het ongelyk, dat gy my lyden doet, te zwygen,
Op hoop, verraader, dat ik u zo weér zou krygen.
'k Dacht, dat gy door uw' plicht, met naaberouw beklémd,
My weér zoudt brengen 't hart, dat gy my hebt ontvremd.
Ik minde een' weiff'laar, zoude ik een' standvasten haaten?
En in dit oogenblik, dat gy my zo verwaaten
De dood komt mélden, met een' heel ontroerden zin?
Ondank're ik twyffel nóch, óf ik u niet bemin.
Maar zo de Hémel, uit een' lust om my te plaagen,
Aan andere oogen schénkt de eer van u te behaagen,
Volvoer uw echt, ik zal het toestaan; maar veríchoon
Hermioné, dat zy niet zy by deezen hoon;
Ik bid u: want ik zal u licht'lyk nooit weér spreekén,
Verschuif uw' trouw één' dag, nu gy die tóch wilt breeken.
Gy antwoordt niet? ha schélm, 'k zie waar't u schort,
ó spyt!

Hy telt elk oogenblik, 't geen hy by my verslyt.
Ei zie, hoe hy verlangt Andromaché te aanschouwen;
Hy lydt met weérzin, dat hy hier wordt opgehouden.
Hy zoekt haar met zyn oog, hy sprekkt haar met zyn hart.
Ga heenen, gaa, ik houde u niet, waar toe gemard?
Ga, zweer haar uwe trouw, die gy my zwoert voorheenen;
Ontheilig, én ontwy 't gezag der goón met éénen,
Die zelfde Góden zyn getuigen, dat uw eed
Een' meined is, én dat gy me eerst belófte deedt.
Gaa voor hun outaar u aan uw' Prinsés verbinden;
Maar vrees vry Pyrrhus, zo ik my by 't feest laat vinden.

ZES-

ZESDE TOONEEL.

PHOENIX, PYRRHUS.

PHOENIX.
MYn Heer, gy weet, hoe haar de spyt vervoert. Ver-
 smaad

Haar dolheid niet, die u misschien na 't leeven staat.
 Zy heeft een grooten steun, én aanhang in Epieren;
 Gy hoont gantsch Grieken met dit Huuw'lyksfeest te
 vieren:

Orestes mint haar, én misschien zal ze u tót loon...

PYRRHUS.

'k Word van Andromaché gewacht. Bewaar haar' zoon.

Einde van het Vierde Bedryf.

ANDROMACHÉ,
VYFDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

HERMIONÉ, *alleen.*
WAar bèn ik? én waar langs ontvlied ik myne smarte?
 Wat drijft verrukt myn' geest? wat worm doorknaagt
 my 't harte?

En jaagt me spoor'loos door 't Paleis, zaal uit, zaal in?
 Kan ik niet weeten, of ik haat, dan of ik min?

Die wreede! op welk een' wys is hy van my gescheijen!
 Gantsch zonder hartzeer, of meêdoogen in myn schrei-
 jen;

Zelfs niet in schyn. Zag hy my wel eens deerlyk aan?
 Heeft hy wel eens gezocht? liet hy wel eene traan?
 Doof voor myn' klagten, én gevoel'loos voor myn' ker-
 men,

Scheen hy zich myner smarte in 't minste wel te ontfer-
 men?

En ik beklaag hem nóch, én tót vermeerd'ring myns
 Verdriets, kreunt nóch myn' ziel, myn' laffe ziel zich
 zyns?

Alleen op zyn gevaar te dénken doet my beeven:

En zo naby myn' wraak, wil ik 't hem nóch vergeeven?
 Neen, neen, herroepen wy ons vonnisse niet weêr.

Hy sneuvele. Ook én leeft hy tóch voor ons niet meer.
 De ontrouwe triomfeert, én lacht met myn' verwoed-
 heid.

Hy oordeelt nóch van my uit myn' voorleeden' goedheid.
 Hy waant, dit onweer zal met schreijen overgaan,
 En dat ik, altyd zwak, onzéker, onberaân,
 Zal keeren met de één' hand den slag, dien de and're
 bragte.

Wat zeg ik? Neen, hem speelt wat anders in 't gedachte:
 Hy moeit zich niet, wyl hem zyn trouw tót vreugde noodt,
 Of

Of iemand elders zoekt zyn leeven, of zyn dood.
In deeze warring laat my die ondankb're steeken.
Neen, neen, nóch eenmaal, laat Orestes arm ons wree-
ken.

Hy stérve, wyl hy tóch dien slag wel heeft voorzien,
En my zyn' ondergang gedwongen te gebiën.
Gebiën! Hoe dus! wordt dan van my die last gegeven?
Zal dan door yver van myn liefde Pyrrhus sneeven?
Die Prins, wiens oorlogsdáán, toen hy voor Troje streéd,
Myn minziek harte zich zo vaak vertellen deéd;
Wien zelfs in 't heimelyk myn' ziel hadde uitverkooren,
Eer ik van Vader hem ten Huuw'lyk wierd beschooren.
Reisde ik van Sparte dan door zo veel zee en zand,
Tot in Epiere, om hem te helpen aan een kant,
Te doon, te moorden? Neen, eer Pyrrhus raake om 't
leeven...

T W É D E T O O N E E L.

HERMIONÉ, KLÉONÉ.

HERMIONÉ.

Ach Kléoné! wat bréngt ge? ach wat heb ik bedreeven!
Hoe maakt het Pyrrhus?

KLÉONÉ.

Hy, ten top van zynen wénsch
Verheeven, schynt de fierste, én de verliefdste ménsch.
'K heb hem ter Tempel, daar de Priesters 't feest bereijen,
Al triomferende, zyn' buit én bruid zien leijen,
En, met zyn oog op 't wit van zyne hoop gericht,
Zich dronken drinken in 't vermaak van haar gezicht.
Andromaché, bejuigd van duizend vreugdezangen,
Sleept Trojes droeven val voor 't outer op haar' wangen,
En ongevoelig voor den haat, en voor de min,
Vólg't zonder schyn van vreugde, of morren, Pyrrhus zin.

HERMIONÉ.

Ondankb're, uw overmoed is dan in tóp gereezen?

D 5

Maar,

Maar, Kléoné hebt ge acht geslagen op zyn weezen?
 Genoot hy volle weelde, én welluft naar den eifch?
 Heeft hy 't gezigt niet ééns gewénd naar dit Paleis?
 Ei zeg me, gíngt ge u niet vertoonen voor zyne oogen?
 Wierd hy niet rood van fchaamte, óf bleef hy onbewoogen?

Hebt gy zyne ontrouw aan zyne onrust niet gekénd?
 Of hieldt dat tróts gelaat zyn' fierheid tót aan 't énd'?

KLÉONÉ

Zyn' liefde maakt hem blind, de zórg voor eer, én leeven,
 Heeft hy den fchop met u, én uwe min gegeeven.
 't Volvoeren van zyn' trouw is 't all', daar hy na haakt,
 Hy yvert zórg'loos, óf hem vriend, óf vyand naakt.
 Zyn' wacht heeft laft om op Aftyanax te paffen.
 Hy meent, dat die alleen gevaar loopt van 't verraffen.
 Ja Pyrrhus zelf ftaat voor hem in, én heeft hem tot
 Meer veiligheids gebragt ver van 't Paleis, op 't flót.
 Geen andere achterdocht fchynt zyne vreugd te flooren.

HERMIONÉ.

De fchelm zal sneuv'len. Maar wat deede Orefst? laat
 hooren.

KLÉONÉ.

'k Heb hem ter Tempel in zien treden met zyn' floet.

HERMIONÉ.

Wel, fcheen hy t'myner wraak gehard, én wel gemoed?

KLÉONÉ,

Ik weet niet.

HERMIONÉ,

Weet gy 't niet? Wat 's dit? Oreftes mede,
 Oreftes my verraàn!

KLÉONÉ.

O neen, ftel u te vréde,

Hy bidt u aan; maar half met zin, half tégens zin,
 Verkieft nu 't geen zyn' deugd hem raad, én dan zyn'
 min.

Hy vreeft in Pyrrhus de eer der kroone te verraadén,
 Hy

Hy vreeft in Pyrrhus held Achilles, groot van daaden,
 Ja Pyrrhus zelf; hy vreeft gansch Grieken, ja hy vreeft
 De gansche waereld; maar zichzelven vreeft hy 't meest.
 Hy wenscht met Pyrrhus hoofd te stillen uw' gepeinzen;
 Maar de eerelooze naam van moorder doet hem deinzen.
 Hy streeft ter Tempel in in 't einde, onzeker, óf
 Hy weér, als moorder, óf aanschouwer keer' na 't Hof.

HERMIONÉ.

Neen, neen; hy zal dat paar in volle pracht zien glooren,
 En zich wel wachten, zulk een huw'lyksfeest te stoor-
 ren.

Ik weet wat wroegingen ontroeren zynen geest.
 Die bloodaard vreeft den dood: dit 's alles wat hy vreeft.
 Myn' moeder, zonder iets te béd'len, óf te smeeken,
 Zag, hoe gansch Grieken zich in 't harrenas ging steeken,
 En in tien jaaren krygs, om 't leed haar aangedaan,
 Wel twintig Koningen, haar onbekénd, vergaan.
 En ik, ik eisch alleen den dood van een' meinedigen,
 'k Beveel myn' minnaar aan de wraak van myn beleedi-
 gen,

Hy kan my voor dien prys verkrygen buiten nood,
 En ik verzoek vergeefs myn' wraak door 's vyands dood.
 Kom, gaan we: ik zelve moet alleen myn óffer slagten;
 Vervullen wy de kerk met bloed, én jammerklagten;
 Verstooren wy dit feest door moordgeschrei, en schrik.
 Opdat hunn' huw'lyksknoop sléchts duure een ogen-
 blik.

Ik zal niet kiezen, neen, 't heeft my all' kunnen hoonen.
 Elk strekt me een Pyrrhus; 'k wil Orést zélf' niet ver-
 schoonen,
 'K vlieg in myn' dood: zy rédd' my hier zeeghaftig door.
 Ik stéert alleen niet. De één, óf de ander volgt me op
 't spoor.

DERDE TOONEEL.

ORESTES, HERMIONÉ, ANDROMACHÉ,
KLÉONÉ, CEPHISE, GEVÓLG, *én*
SÓLDAATEN *van* ORESTES.

Mevrouw, het is gedaan. Men vliede zonder toeven,
Kom op myn' vloot de vrucht van uwe wraaklust proe-
ven.

Zie die gevangene, zy kan, gelyk 't behoort,
U melden, hoe Orést gehouden heeft zyn woord.

HERMIONÉ.

Goôn! 't is Andromaché!

ANDROMACHÉ.

O ja, 't is die Vórstinne,
Ten tweeden maale weêuw, ten tweeden maal slaavinne;
Maar die tót binnen Sparte u tróts braveeren zal,
Nadien zy haaren zoon bevryd ziet voor zyn' val.
'k Verwacht, als deelgenoot van Pyrrhus euveldaaden,
Meê zyne straf; vermits Orestes door uw raaden
Tót deezen Koningsmoord gehitst, naar dat ik merk,
U opdraagt al den roem van dit doorluchtig werk.
'k Dacht niet, dat, zonder my Astyanax te ontrukken,
De Hémel meer'dren kon myn leed, én ongelukken,
En maaken, dat myn oog, reeds afgetreurd van rouw,
Eene and're, als Héktórs dood, nóch eens beklaagen zou.
Maar gy alleen, gy wist een middel op te spooren,
Om Trojes heug'nis voor een' wyle in my te sinooren.
Gy doet, veel wreeder, dan Achillés, én zyn zoon.
Myn' grootsten vyand my beweenen by de doôn;
En Pyrrhus schynt de plaats myns Héktórs te bekleeden,
Voorheen geweigerd aan zyn dreigen, én gebéden.
Mevrouw, 'k heb zynen toorn geproefd, niet dan te straf;
Zyn' tróts my meerder stóf, als u, tot klaagen gaf.
Uw' wreede vriendschap kost, ô Pyrrhus, my bekooren,
Te

TREURSPÉL. 61

Te worden trouw'loos aan myn' Héktór! 'k Had be-
schooren,

U dés te straffen: maar ik neem al 't Góddendom
Tót tuige, dat myn' wraak vér na zo hoog niet klom;
En schuuw van 't bloed van u, én van uwe onderdaanen
Te pléngen, had het u gekóst alleen wat traanen.

HERMIONÉ.

Hoe! Pyrrhus is dan dood?

ORESTES.

O ja, der Grieken moed

Getergd, heeft uitgedoofd zyne ontrouw in zyn bloed.
Ik had u zulks beloofd, én schoon myn vórst'lyk harte
Tot zulk een' gruweldaad niet stemde, dan met smarte,
'k Vloog echter tempelwaards, daar ik myn vólk ter-
stond

By 't outer, én rondom den Vórst gesloopen vond.
Hy wierdt my fluks gewaar. Maar, zonder zich te ont-
zetten,

Scheen myn gezigt het vuur zyns overmoeds te wetten,
En dat gantsch Grieken, bits getrótst in hunn' Gezant,
Verhoogen moest den glans van zynen huw'lyksband.
In 't einde, neemende zyn' kroon, met groot genoegen,
Bestondt hy zyner bruid die zelf op 't hoofd te voegen.
Ontfang, Andromaché, myn' kroon, én trouw, sprak hy;
Regeer voorts over gantsch Epiere, én over my,
'k Beloof uw' zoon te zyn een vader, én behoeder;
Ik daag de Goôn tot tuige, ik zweer het zyner moeder;
All' zyne vyanden verklaar ik voor de myn',
En hem den Koning van het Trooische vólk te zyn.
Hier op liet zich een galm van vreugde, én blydschap
hooren,

Waar onder Grieken gilde uit dolle spyt, én tooren,
Vloog den ontrouwen toe, én sloot hem in een' kring,
En liet geen toegang aan myne uitgetoogen' kling.
Elk woelde om 't zeerst, wie hem den steek in 't hart
zou geeven.

'k Heb

'k Heb hem een langen tyd hunn' drift zien tégenfreen,
 En worstelen, om 't lyf te bergen in dien nood;
 Maar eind'lyk stort hy neêr, én valt voor 't outer dood.
 Aftyanax is vry. Maar voor dit fchamper hoonen
 Zal Grieken, t'zyner tyd Epieren eens beloonen.
 Met éénen wilde ik, dat Andromaché ten toon
 Gevoerd wierde in myn' zeege, én inftond voor haar' zoon.
 Het graauw door fchrik aan 't vliên, én met ruimbaan
 te maaken,

Liet myn' gevangene my zonder weêrftand fchaaken,
 En brengen hier ter fteê daar ik myn volk verwacht;
 Besprenkeld met het bloed, uw' hoon ter wraak geflagt.

HERMIONÉ.

Wat hebben zy gedaan!

ORESTES.

Wilt hen die drift vergeeven,
 Zy hebben, 'k zie 't, uw' wraak te héftig voortgedreeven.
 Gy wilde, dat myn' hand hem de eerfte had verrast,
 En dat hy ftérvend wift, dat hy ftierf door uw' laft.
 Ik bén 't nóchtans, wiens moed myn' Grieken heeft ont-
 fteeken,

En tempelwaards doen spoên, alleen om u te wreken;
 Zo dat ge u moogt met récht toeëigenen zyn' dood,
 Daar toe myn volk niet, dan hunn' hulp, én handen boodt.
 De eer van die daad komt u alleen toe.

HERMIONÉ.

Zwyg, verraader,
 En wyt u zélv' dien moord: wien raakt het fchelmftuk
 nader?

Gaa, roem in Grieken op dit héldelyk beftaan.
 'k Gruuw voor uw' boosheid: gaa, ik wil geen deel daar
 aan.

Wat ging u aan, ontménfchte! én van wat zucht ge-
 dreeven,

Hebt gy den draad gekort van zulk een kóftlyk leeven?
 Hoe koft gy hem, vervloekte, opóff'ren voor 't altaar!

En

En grilde niet uw bloed? rees niet te berge uw' haar?
 Maar zeg me eens, wie heeft u die magt op hem gegeven?
 Hem dooden! wien heeft hy beleedigd? wat misdreeven?
 Wie zulks belast?

ORESTES.

O Góón! hebt gy my hier terstond,
 Gy zelve niet belast zyn' dood met eigen' mond?

HERMIONÉ.

Ach! moest ge lust'ren na een minnarés vol woede!
 Kost gy niet dénken, hoe 'k inwéndig was te moede?
 En zaagt ge niet in 't heest van myne uitspoorigheid,
 Hoe 't hart afsténde, 't geen wierd met den mond gezeid?
 Schoon ik 't al had geboón, most gy my niet weérstree-
 ven,

En honderdmaal dien last doen geeven, én hérgeeven?
 Of ik volhardde, eer gy den slag gaaft, komen zien;
 En nóch eens komen; óf veel eer myne oogen vliên?
 Waarom liet gy my niet de zórg van my te wreeken?
 Wat dryft u hier, daar elk u schuuwt te zien, én spreeken?

Dit zyn de vruchten, die gy van uw' liefde plukt.
 Gy brouwde my den ramp, onzaal'ge, die u drukt.
 Gy zyt het, gy, wiens komst hem, om ons bei te kwellen,
 Na myn' meéminnarés deedt t' zyner schande hellen.

Hy zou nóch zonder u ons deelen zyn gevry.
 Licht minde hy my nóch: ten minsten veinsde hy.
 Vaar wel. Vertrék. Ik meen Epieren te bewoonen.
 'k Staa Grieken af, én Sparte, én 't voorrecht van twé
 kroonen.

'k Verzaak myn gansch geslacht, én walg'er voor, én
 gruw
 Omdat het baarde, schélm, een monsterdier, als u.
 Mevrouw, kom, gaan we. Ik stel u op uw' vrye voe-
 ten.

't Is Pyrrhus last. Gy kunt my vólgén. Kom, wy moeten
 Ons kwyten vólgens eisch van onzen last, én plicht.
 Laat zien, wie t' zyner wraak die best van ons verricht.

VIER-

ANDROMACHÉ,
VIERDE TOONEEL.

ORESTES, GEVÓLG, *én* SÓLDAATEN
van ORESTES

ORESTES.
W At zie, wat hoor ik? zal Hermioné zo spreekē,
Wiens hoon door s' Konings moord ik heb bestaan te
wreeken?

Zy scheldt me voor een' schélm, een' moorder, wreed;
én fél!

Is 't Pyrrhus ook die stérft? bén ik Orestes wél?
Hoe! 'k ban de réden, én haar licht uif myn gedachte.
'k Vermoord met wéderzin een' Koning, dien 'k hoog
achte,

'k Schénd op één' dag het recht der Oppermajesteit,
't Recht der Gezanten, én het recht der ménshlykheid;
Ja 't recht der Kerken, door 't ontzag der Góón te ontwyen
Met doodslag, Koningsmoord, én Témpelschénderyen.
Voor wien? voor eene ondankb're, aan wien ik 't had
beloofd,

Die, zo hy niet én sterft, my van haar' gunst berooft,
Wier woede ik vólg: én naauw heb ik dien moord be-
dreeven,

Of ze eischt weér van myn' hand's vermoorden bloed,
én leeven,

Zy mint hem, én ik bén een monsterdier, voor wien,
Als voor de pést, zy zégt voortaan te willen vliên,
My latende tót loon de schande, én 't innig wroegen
Van 't géne ik niet bestond, dan om haar te vernoegen.

VYFDE TOONEEL.

PYLADES, ORESTES, GEVÓLG, *én* SÓLDAATEN
van ORESTES.

PYLADES.
W Y moeten voort, myn Heer, Laat ons vertrekken', óf
Vast

Vast stellen, nimmermeer te scheiden uit dit Hóf.
 Ons vólk houdt nóch een' poos de poort met moeiten open.

Het graauw komt dol van wraak met drommen aange-
 loopen.

Andromaché gebiedt het, als haar' onderdaan.

't Ziet haar voor Koningin, én ons voor vyand aan.

Zy zelv', die Pyrrhus min weêrstreefde, én stadiggriefde,

Voldoet de plichten van een' weêuw, vol trouw, én liefde;

Belast dat elk hem wreke, én poogt misschien met één

De wraak van Hektórs dood te neemen op ons tweek.

Kom, gaan we, én marren niet totdat zy ons omringen.

Ons vólk verwacht ons, én, terwyl men 't graauw ziet

dringen

Rondom Hermioné, gestort op Pyrrhus lyk,

Is 't tyd voor ons; men neem' voort veiliglyk de wyk.

ORESTES.

Neen, 't is Hermioné, myn' vrinden, die 'k wil vólgén.

Ik overleef geensins haar' gramschap, zo verbólgén.

Vertrekt gy, ik heb schuld, daar ik de strafvoor wacht.

PYLADÉS

Hermioné, myn' Heer! ban die uit uw gedacht';

Hoe, steeds het werktuig, én het voorwerp van haar

woden,

Zoekt gy nóch by haar lyk weêr versche tégenspoeden?

Moet gy, omdat zy sterft ook sterven?

ORESTES.

O verdriet!

Zy sterft? wat hoor ik! Goôn!

PYLADÉS.

Hoe Heer, weet gy 't nóch niet?

Terwyl wy uit de Kerk na 't Hóf spoên, komt ze ons

tégen,

Die na den Tempel vloog, ontsteld, verbaafd, verlégen.

Ze ontmoette Pyrrhus lyk, gedraagen van zyn vólk,

Dat, t'zyner wraak gehitt, vast wette zynen dólk.

E

Op

Op dat vertoog is wis haar' raazerny ontfteeken.
 Wy hebben eindelyk ter hófpoorte afgekeeken,
 Hoe zy op Pyrrhus viel, én met ontbloot geweer
 't Gezigt ten hémel floeg, zich ftak, én ftortte neêr.

ORESTES.

Dank, Góden, myne ramp gaat vér myn' vrees te bo-
 ven.

Ja, Hémel, ik moet u voor uw' volharding looven.
 Geduurig bezig om te pynigen dit hart,
 Hebt gy my klimmen doen ten tóp van alle fmart.
 Uw' haat heeft lust gefchept, om my op 't wreedft te
 kwellen.

Gy woudt me tot een beeld van uwe gramfchap ftellen,
 Daar in de elénde ftondt volkomen afgeprént.
 Wel aan, ik ftérf vernoegd, myn lót loopt op het end-
 Waar zyn die minnaars? om myn' lusten te verzaaden,
 Moet ik my in hun bloed, én in het myne baaden,
 Hen ftérvende aanzien, én vereenigen met één
 Drie harten, onder zich in 't leeven nooit te vreên.
 Maar welk een donk're nacht belet me voort te treden?
 Wat fchrik rydt my door 't bloed? wat grilling door de
 léden?

Waar bérg ik my, heb dank, ô Hémel, 'k zie een' ftraal!
 Help Goón! wat ftroomt 'er bloeds rondom my in de
 zaal!

PYLADÉS.

Myn Heer...

ORESTES.

Hoe Pyrrhus, komt gy my nóch wéder tégen?
 Moet ik ontmoeten myn meêmienaar te allen wégen?
 Hoe! zyt ge't nóch ontvlucht, doorboord met wond op
 wond?

Hou daar den doodfteek, dien my u te geeven ftondt.
 Maar hoe Hermioné komt hem vol minne omarmen,
 En voor den flag, dien ik hem brengen wil, befchermen,
 Help Goón! wat blikken fpalkt zy op, zo wreed én naar?

Wat

Wat vloek, wat onderaardsch gedrócht sleept ze achter
haar?

Wel aan, gy Dóchters van de helle met uw' spookten,
Wien dreigt ge met uw toorts én slangen te bestooken?

Voor wien is de cersleep, dien gy mede hebt gebragt?

Komt gy my rukken na uwe eeuwig duistren nacht?

Zo komt. Orestes geeft zich over aan uw' slagen.

Maar neen, staat af, én laat Hermioné my plaagen.

De ondankb're is wreeder dan gy alle, én zal't wel doen.

Orestes óffert haar zyn hart, om op te woën.

P Y L A D E S.

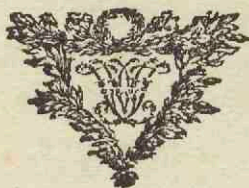
Helpt, vrenden; hy bezwykt. Laat ons geen tyd verzui-
men,

Die ons zyn' slaauwte gunt, om voort de stad te ruimen.

Laat ons hembergen: want daar toe is kans, nóch raad,

Zo naa zyn' zwymeling hy weér aan 't raazen slaat.

Einde van het Vijfde én laatste Bedryf.

7157701

